216
SEP 27 1954

VIENYBĖ

LXVIII M., 38 N. • 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. RUGSĖJO (SEPT.) 24 D., 1954 • KAINA 10c.

DABAR

Reikėtų išsiaiškinti Nagius-Nagevičius
Nebepajėgė įvykdyti Vengia savo vardo

JUOZAS TYSLIAVA

Kalbant apie nesąmones...

Nepriklausomos Lietuvos redaktorius savo apžvalgoje rašo, kad "Tysliava savęs nelaiko demokratu..."

"Jeigu nebūčiau Aleksandras, būčiau Diogenas", — kartą kalbėjo Makedonietis.

Būdamas republikonu, aišku, žmogus negali būti demokratu.

Kiek tai liečia Nepriklausomos Lietuvos redaktorių Joną Kardelį, jis visada buvo demokratas.

Net ir tada, kai jis, kartu su dabartiniu "politruku" Jonu Šimkum, redagavo Lietuvos Žinias.

***

"Kad komunistai eina išvien su demokratais, tai, sakytume, nieko nuostabaus", — toliau rašo Kardelis.

Taigi, dabar belieka išaiškinti, ar tikrai jis, redaguodamas Lietuvos Žinias, tuo nesidžiaugė.

Mat, Tėvynės redaktorius S. E. Vitaitis, grįžęs iš Lietuvos, tada skundėsi:

"...labiausiai mane stebino Lietuvos Žinių redaktoriaus J. Kardelio galvojimas. Pavyzdžiui, jis, kalbėdamas su manim, džiaugėsi, kad komunistai eina ranka į ranką su demokratija. — Pamanyk, Tamsta, koks didelis moralinis laimėjimas, — kalbėjo man Kardelis."

***

Rugsėjo 16 d. Willoughby, Ohio, miręs gen. Vladas Nagius-Nagevičius Lietuvoje buvo žinomas, kaip Karo Muziejaus kūrėjas.

Reikia pasakyti, kad velionis buvo šakota asmenybė.

Būdamas gydytojas, gen. Nagevičius nemažiau domėjosi archeologija, kurią jis laikė raktu mūsų tautos praeičiai pažinti.

Dirbdamas medicinos, archeologijos, istorijos ir kultūros srityse, velionis lygiai rūpinosi jūrininkyste.

Jis faktinai buvo Lietuvos laivyno pradininkas.

Ir čia, Amerikoje, gyvendamas, gen. Nagius nesiliovė sielojęsis Lietuvos laisvės reikalais.

***

Prieš pora metų gen. V. Nagius-Nagevičius šių žodžių autoriui rašė:

"Mano draugai mane ragina steigti kultūros muziejų, kuris bent šešėliu primintų buvusį Karo Muziejų Kaune. Tikiuosi, kad Jūs, gerbiamas Redaktoriau, nebūsite priešingas šiam sumanymui. Naujienų redaktorius šį projektą pasmerkė ir mane patį iškoliojo, kaltindamas dėl gruodžio 17 perversmo..."

Deja, velionis nepajėgė įvykdyti šio sumanymo. Pagaliau ir amžius trukdė.

Nagius mirė, eidamas 76 metus.

Gen. Nagevičiaus asmenyje, Lietuva neteko žmogaus, kuris ja rūpinosi tada, kai apie jos nepriklausomybę dar nevisi svajojo.

***

Draugo korespondentas iš Detroito rašė:

"Vis ir vis dar pastebima, kad lietuviai, net ir naujųjų ateivių neišskiriant, savo klijentūra remia komunistinio nusistatymo verslininkus ir profesionalus."

Komunistinė Vilnis pastebi, kad "fanatiško boikoto šūkiai buvo skelbiami dar tuomet, kuomet šioj šalyj dipukų kaip ir nebuvo". Girdi, —

"Tuos šūkius prieš progresyvę spaudą ir progresyvius visuomenės veikėjus atkakliausiai skelbė tautininkai, kurių tarpe rėksmingiausias buvo J. Tysliava. Neatsiliko ir klerikalai. Neatsiliko ir socialistai".

Pažymėtina, kad mūsų komunistai vengia savo vardo. Dabar jie tik "progresyviai".

LAISVOJO PASAULIO TAUTOS NAUJŲ ĮVYKIŲ IŠVAKARĖSE

Londone bus jieškoma būdų įtraukti Vokietiją į Atlanto sąjungą. – Prancūzams vėl atsisakius, JAV atsipalai duotų nuo įsipareigojimo Prancūzijai

Europa vėl pasaulio dėmesio centras. Vis daugiau ir daugiau kalbama apie ją. Vieni nori Europą suvienyti, kiti suskaldyti, treti palaidoti...

Praėjusią savaitę diplomatai buvo labai uolūs. Ir visa tai dėl Prancūzijos.

Atmetus Europos Gynybos Bendruomenės sutartį, Amerika klausė, kaip dabar bus su Prancūzija, kuriuo keliu ji pasuks? Ar ji nemėgins suartėti su Sovietų Rusija, kai Anglija flirtuoja su Raudonąja Kinija? Ir kai Dulles sužinojo, jog praėjusią savaitę Mendes-France net keturis kartus priėmė sovietų ambasadorių Paryžiuje, atskrido pasimatyti su Adenaueriu, pakeliui nesustodamas Paryžiuje.

Šitoks Prancūzijos ignoravimas Paryžiuje sukėlė nerimo, nes buvo įsitikinta, kad Amerika pavers Vokietiją savo pirmuoju partneriu ir, ko gero, Prancūzija bus visai užmiršta.

Amerikiečiai geriau negu kas kitas supranta koks pavojus gresia laisvajam pasauliui. Iki šiol jiems vis dar pasisekė sulaikyti sovietus dėka savo persvaros atominėje srityje. Bet Pentagone ekspertai pripažįsta, kad ši persvara būsianti tik iki 1957 metų pradžios, vėliau Sovietų Sąjunga turėsianti tiek atominių ir vandenilio bombų, jog Amerika būsianti priversta atsisakyti atominio karo, jei norės išvengti sunaikinimo. Pentagono apskaičiavimu, iki to laiko Europoj turėjo būti suorganizuota armija. Bet dabar, atmetus EDC, kas, jei ne vokiečiai, galės užpildyti tą spragą. Washingtonas rado, kad Vokietija yra ramiausias ir ištikimiausias partneris.

Šitokia Amerikos politika Vokietijos atžvilgiu Londone sukėlė nerimo ir Edenas išskubėjo į Europos sostines, jieškodamas kokio nors kompromiso. Jis kartu su Churchilliu pasiūlė šaukti "devynių" konferenciją, būtent, kad prie "šešių europiečių" dar prisidėtų Amerika, Anglija ir Kanada.

Pradžioj Washingtonas galvojo, kad tokia konferencija nieko neduos. Nes, jei devyni ir susitars dėl Europos armijos, tas "ersatz" turės iš naujo būti ratifikuotas visuose parlamentuose.

Priešingai, jei šis "ersatz" bus atmestas, Vokietija greičiau galės būti priimta kaip lygiateisė valstybė į Atlanto pakto valstybių tarpą su pilnomis suverenumo teisėmis ir tai nereikalaus parlamentų pritarimo, o užteks 14 NATO

(Vienybės korespondento Europoje)

•

tarybos narių balsavimo. Aišku, Prancūzija galės vetuoti. Bet tuo atveju ji sugriaus NATO. Tada Amerika atsipalaiduos nuo savo įsipareigojimo Prancūzijai ir pasirašys taiką su Vakarų Vokietija, suteikdama jai tai, ką rusai jau seniai suteikė Rytų Vokietijai.

Būdamas Paryžiuje, Edenas papasakojo Prancūzijos premjerui Mendes-France sekančią istoriją:

Kartą Pietinėj Afrikoj, Transilvanijos dykumoj, moteris buvo aprieta pasiutusio šuns. Neturint gydytojo ir vaistų, buvo pripažinta, kad moters padėtis yra rimta ir jai buvo patarta rašyti testamentą.

Nelaimingoji, suprasdama padėtį, pradėjo rašyti...

— Tai, be abejo, jūsų paskutiniai norai...

— Aš visai ne apie tai galvoju, — atsakė moteris, — aš darau sąrašą asmenų, kuriuos turėsiu aprieti!

Baigęs istoriją, Edenas pasakė:

— Prancūzija jau kelintas mėnuo mėgina kitus aprieti.

Galutinai buvo susitarta, kad rugsėjo 27 dieną Londone bus sušaukta "devynių" konferencija, kuri išstudijuos būdus, kaip įtraukti vakarų Vokietiją į Atlanto sąjungą. Kiek žinoma, aštuonios valstybės šioj konferencijoj eis bendrai, tik Prancūzija — žvalgydamasi į savo parlamentą, ir tai gali trukdyti konferenciją.

Per pasitarimus Londone, Dulles su Edenu ir Churchilliu priėjo išvados, kad Vokietijai reikia kuo greičiausiai suteikti suverenumą, kuris jau 1952 metais buvo žadėtas, pasirašant Bonnos sutartį. Gal dabar Prancūzija bandys šią sutartį paneigti? Tokiu atveju amerikiečiai ir anglai atskirai suteiks suverenumą.

Londono konferencija bus tik paruošiamoji ir atstovai nebus verčiami rašytis jokios sutarties. Jų uždavinys bus tik surasti būdą, kaip įtraukti Vokietiją į savo tarpą lygiateisiu nariu. Bus diskutuojama tai, ką kalbėjo Edenas kelionėje po Europos sostines. Gi po dvidešimt dienų, bus sušaukta NATO konferencija, greičiausiai Paryžiuje, kur bus priimti nutarimai.

"Kai kurios valstybės nori gintis vienos, vietoj su mumis susidėjusios. Mes nesugebame sugrupuoti savo jėgų, realizuoti gynybos ir vienybės sąjungos. Mes esame panašūs į žmones, kurie matydami artėjantį krušos debesį, meldžiasi, kad tik ji nepaliestų jo lauko."

Taip kalbėjo Demostenas 350 metais prieš Kristaus gimimą, kai Graikija, susiskaldžiusi į mažas valstybėles, nesugebėjo priešintis makedoniečiams. Kodėl atėniečiai turėjo aukotis ir eiti į pagalbą tebiečiams, su kuriais jie anksčiau buvo priešai? Ir taip Graikija mirė, tingėdama ką nors daryti.

Ši istorija turėtų būti pamoka šių dienų politikams.

Artimiausių savaičių įvykiai bus labai svarbūs ir lemiami vakarų pasauliui.

Gen. Teodoras Daukantas, žymus Lietuvos politikas ir veikėjas, kurio 70 metų amžiaus sukaktį paminėjo viso pasaulio lietuvių spauda. Nuotrauka daryta Argentinoje, kur generolas gyvena. (Plačiau — ketvirtame puslapyje.)

VOKIEČIAI VIS ATVIRIAU KALBĄ APIE VOKIETIJOS SUVIENIJIMĄ

Sovietų Sąjungos politikai, bandydami atskirti Europą nuo JAV, yra pasiekę apčiuopiamų rezultatų. Pirmasis supasavęs Europos apsigynimo partneris yra Prancūzija su savo šmaikščiu premjeru Mendes-France.

Bet ir pačioje Vakarų Vokietijoje vyksta susiskaldymas. Vakarų Vokietijos socialistai protestavo prieš Adenauerio politiką ir siūlė tartis su Sovietų Sąjunga dėl Vokietijos suvienijimo.

Naujausiomis žiniomis, tiesiog paradoksu skamba pabėgėlių partijos linijos pasikeitimai.

Pabėgėlių partijos narius sudaro buvusieji Rytų Vokietijos gyventojai. Paskutiniuose rinkimuose pabėgėlių partija surinko 1,600,000 balsų ir laimėjo 20 vietų Bundestag (žemiųjų parlamento rūmai).

Iki šiol ši partija pritarė Adenauerio užsienių politikai. Gi pereitą savaitgalį įvykusiame Hanovery "visos Vokietijos bloko" suvažiavime, pabėgėlių partijos vadas Friedrich von Kessel iškėlė naujus partijos reikalavimus.

Jis pareiškė, kad Adenaueris nepakankamai veikia Vokietijos suvienijimo reikalu.

Kesselio nuomone, šis susivienijimas turįs nustelbti bet kurias kitas problemas.

Adenaueris varąs tokią politiką, tarytum vokiečių tauta yra nuolatinėje būklėje, kai, tuo tarpu, Kesselis mano, ji tėra laikinoje padėtyje, kol visa Vokietija bus suvienyta.

Kesselis nurodo, kad vakarų valstybės turi pripažinti teisę Bonnos vyriausybei užmegsti diplomatinius santykius su Rusija ir kitais komunistiniais kraštais.

Šie reikalavimai išplaukia iš pabėgėlių partijos narių noro vėl sugrįžti į savo gyvenamąsias vietas Rytų Vokietijoje.

Tenka pažymėti, kad šie Kesselio pareiškimai turi daug panašumo su kitų Vakarų Vokietijos partijų reikalavimais.

Ypač socialdemokratų varoma kampanija prieš Adenauerį sutampa su nauja pabėgėlių partijos linkme.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SEIMAS NEW YORKE

Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos laisvinimo organizacijų atstovai, susijungę bendrai kovai prieš sovietinę okupaciją, rugsėjo 20 — 21 dd. New Yorke, Carnegie Centro patalpose sušaukė Sovietų Pavergtųjų Europos Tautų Seimą. Jame visos sovietų pavergtosios valstybės turi lygų balsą. Jis reiškia valią šimto milijonų sovietų pavergtųjų žmonių, kuriems okupantas yra užčiaupęs burnas.

Šis pavergtųjų kraštų seimas neapsiribos tik sovietų pavergtomis tautomis. Jis turės reikšmės visų sovietinės agresijos aukų likimui, taip pat komunistinei infiltracijai Azijoje ir kitur pasaulyje. Be abejo, šis seimas turės reikšmės ir Jungtinių Valstybių laisvinimo politikai. Šis seimas bus įspėjimu ir priminimu visiems tiems, kurie vis dar nenori suprasti sovietinių metodų sprogdinti atskirų kraštų vidaus gyvenimo taiką ir juos izoliuoti tarptautiniuose santykiuose, ir visiems tiems, kurie moralės principų sąskaita pasirenka laikinę naudą, naiviai tikėdami pasotinti nepasotinamus sovietų apetitus.

Šis pavergtųjų seimas bent iš dalies papildys tą Jungtinių Tautų spragą, atsiradusią dėl to, kad dauguma sovietų pavergtųjų valstybių jose visai neatstovaujamos, o Lenkijai ir Čekoslovakijai atstovauja tik okupantinės papūgos, nei teisiniu, nei politiniu, nei moraliniu atžvilgiu nieko bendra neturinčios su tikru ir teisėtu valstybės atstovavimu.

Sovietų Pavergtųjų Europos Tautų Seimas savo darbą numato paskirstyti politinei, socialinei, teisinei bei ūkinei komisijoms. Kiekvienos tautos delegaciją seime sudarys 16 atstovų. Lietuvos delegaciją sudaro 8 LLK nariai ir kiti 8 atstovaują vlikinėms partijoms (J. Audėnas, K. Bielinis, M. Brakas, B. Nemickas, V. Sidzikauskas, A. Trimakas, P. Vainauskas, V. Vaitiekūnas ir prel. J. Balkūnas, E. Devenienė, D. Krivickas, P. Minkūnas, V. Rastenis, J. Repečka, K. Siliūnas ir V. Viliamas).

Pirmojo seimo pilnatis truks tik dvi dienas — rugsėjo 20 ir 21 d. Po to seimo pilnatis numatyta tik spalio pabaigoje. Tuo metu seimo komisijos parengs seimui svarstytinus klausimus, kurių numatyta visa eilė: 1. sovietinė agresija, jos padariniai ir jų likvidavimas, 2. Europos apsijungimas, 3. genocidas, 4. priverčiamieji darbai ir deportacijos, 5. profesinių sąjungų teisės, 6. moterų ir jaunimo padėtis, 7. spaudos ir informacijos laisvė, 8. religijos persekiojimai, 9. karo nusikaltimai, 10. sovietinė teismo sistema, 11. sovietų pavergtųjų valstybių valdžios neteisėtumas, 12. sovietinis kolonializmas bei imperializmas, 13. pabėgėliai ir apatridai, 14. Vakarų prekyba su Rytais, 15. žemės ūkio padėtis sovietų pavergtuose kraštuose, 16. Jungtinių Tautų Chartos revizija ir kt.

Sovietų Pavergtųjų Europos Tautų Seimas posėdžiauja tiesiai priešais Jungtinių Tautų rūmus. Seimo plinaties metu prie jo rūmų plevėsuoja devynių sovietų pavergtųjų tautų vėliavos.

Rašytojai nespėja paskui komunistus

Komunistinių rašytojų suvažiavimą Valstyb. Dramos teatro būste atidarė A. Venclova. Suvažiavime dalyvavo bolševikiniai rašytojai iš Sov. Sąjungos su N. Tichonovu priešakyje, Pabaltijo respublikų, Suomių — Karelų ir kt. "Ataskaitinį pranešimą" padarė bolševikinių rašytojų pirmininkas J. Šimkus.

LTSR tarybinių rašytojų sąjungos suvažiavime įvairiose diskusijose dalyvavo T. Tilvytis, A. Vienuolis, A. Jonynas, A. Churginas, J. Baltušis, A. Baltakis, K. Vairas, Lietuvių kalbos ir literatūros instituto vyr. bendradarbė Kučinskaitė, Vilniaus un-to lietuvių kalbos vyr. dėstytojas A. Springis, LTSR grožinės literatūros leidyklos vyr. redaktorius J. Tornau, A. Gricius, J. Butėnas, Žiugžda, E. Matuzevičius ir kt.

Partijos rašytojams statomi vis nauji reikalavimai, kad kuo daugiau savo tariamoj "kūryboj" prisiderintų prie "gyvenimo reikalavimų". Tai aiškiai pareiškė savo kalboj A. Sniečkus ir kt. Deja, toli gražu Lietuvos komunistiniai rašytojai, kad ir kaip stengdamiesi pagarbinti naujuosius "vadus ir mokytojus", neįstengia žygiuoti partijos reikalaujamose "priešakinėse gretose".

Kiek anksčiau yra miręs venerologas prof. Karuža, o liepos 14 d. mirė ir Kaune palaidotas vienas iš žymiausių Lietuvos istorikų, prof. Ign. Jonynas.

• Anglų specialistas dr. J. Y. Dent tvirtina, kad alkoholikai bus gydomi apomorfinu, nes girtuoklystė yra liga artima diabetes. "Alkoholizmas — paprotys, o ne problema", sako amerikietis dr. R. Straus.

APLINK PASAULĮ

• Sunkaus svorio pasaulio bokso čempionas Rocky Marciano apgynė savo titulą prieš Ezra Charles. Jis laimėjo 8 runde nokautu.

• Raudonoji Kinija dar smarkiau saugoja geležinę uždangą tarp Tibeto ir Indijos. Pranešama, kad Tibete kilo neramumai dėl mokesčių padidinimo.

• Prancūzijos premjeras Mendes-France jau paruošė naują planą, pagal kurį Vakarų Vokietija būtų įtraukta į Europos apsigynimo paktą.

• Kilo kivirčai tarp Pietų Viet Namo premjero Ngo Dinh Diem ir armijos vado gen. Nguyen Van Hinh.

• "Raudonieji žino, kad negalės užimti Formozos", praneša New York World Telegram korespondentas J. G. Lucas. Nacionalistai turi 600,000 vyrų kariuomenę ir puikią priešo sekimo sistemą, su tobulais radaro aparatais.

• Rytų Vokietija siunčia Wilhelm Koenen, žemųjų rūmų sekretoriato pirmininką į Vakarų Vokietiją. Jis tarsis dėl abiejų dalių "suvienijimo" ir taikos.

• Vėl susirgo popiežius Pijus 12. Iškviestas žymus specialistas iš Šveicarijos.

• Maskva bando patraukti į savo pusę Jugoslavijos diktatorių Tito. Kaip praneša tūlas JAV diplomatas iš Romos, Tito žada laikytis senosios taktikos.

• JAV pagamins naujų sprausminių lėktuvų tipo F-100, kurie kainuos 100,000,000 dol.

• Nacionalistinės Kinijos bombonešiai numetė bombų į raudonųjų pozicijas Amoy pakraščiuose.

• Virš Romos apie 40 minučių skraidė "lėkštė", panaši į pusę cigaro. Ją stebėjo daugelis, ir ji buvo matoma radaro ekranuose.

• Nacionalistinės Kinijos lėktuvai paskandino du raudonųjų karo laivus prie Amoy. Kiekvieno laivo talpa — 1000 tonų.

• Kanadoje susekta didžiulė alyvos afera. Nukentėjo apie 10,000 asmenų, iš kurių 8,000 newyorkiečių. Išviliotų pinigų suma siekia iki 5,000,000 dolerių.

• Prez. Eisenhoweris vyks į Los Angeles, kur pasakys kalbą, begindamas respublikonų partijos liniją.

VETERANAS, KURIS VISADA RAGINO DIRBTI LIETUVAI

Keletas M. Venio gyvenimo ir veiklos bruožų

Mykolas Venys, gimęs ir augęs Lietuvoje, Mišiurkės kaime, Paežerėlių val., Šakių apskrityje.

Mykolas Venys

Sukaktuvininko tėvai, Gabrielius ir Kastancija Barkauskaitė Veniai, turėjo Mišiurkės kaime tris margus žemės. Venių šeimą sudarė dvylika asmenų — tėvai ir dešimt vaikų (devyni sūnūs ir viena duktė). Turint tiek žemės, nebuvo galima išsimaitinti, apsirengti ir vaikams duoti mokslo. Todėl vaikus reikėjo leisti pas apylinkės ūkininkus tarnauti. Keletas vaikų ėjo mokytis siuvėjo amato. Mat, tuo laiku apie pradžios mokyklą nebuvo nė minties, nes ir tos rusiškos mokyklos buvo retenybė — vos po vieną valsčiuje. Todėl vaikus teko motinoms, ar tetoms prie ratelio pamokyti nors mišių maldas paskaityti.

Mykolas Venys buvo gabus: Jis pats per šave pramoko skaityti ir rašyti lietuviškai. Buvo taupus ir blaivus. Nenorėdamas tarnauti caro kariuomenėje, jis tiek susitaupė, kad galėjo išvykti į Ameriką. Kiti Venio broliai taip pat atvyko, bet po kiek laiko grįžo į Lietuvą. Du broliai tebėra Bostone.

Mykolas Venys, atvykęs į Ameriką, apsigyveno New Yorko valstybėje, prie žemės ūkio darbų ir tenai išbuvo pustrečių metų. Paskui persikėlė į Bostoną ir čionai keliose vietose dirbo įvairius darbus. Keturis metus lankė mokyklą ir gavo diplomą. Vėliau gavo tarnybą banke, kur tebetarnauja. Čia gyvendamas sukūrė šeimą.

Kuriantis Lietuvos valstybei, jai buvo reikalinga Amerikos lietuvių pagalba. Tuo tikslu buvo atsiųsta misija, kurią sudarė Žadeikis, Vileišis ir kun. Žilius. Misija lankė lietuvių kolonijas Amerikoje. Mykolas Venys, drauge su kitais vienminčiais, gavo Bostono valdžios leidimą Lietuvių Dienai. Tą dieną buvo renkamos aukos gatvėse ir namuose.

Taigi, atvykusi Lietuvos Misija jau rado bostoniečių surinkta nemažai aukų pinigais ir reikmenimis. Venio ir jo vienminčių suorganizuotas komitetas Lietuvai rinkti aukas buvo pavadintas Nuteriotos Lietuvos Draugų Komiteto vardu. Tas veikimas buvo pradėtas 1919 m. rugpjūčio 27 d. ir baigtas 1920 m. rugsėjo 11 d.

Kitos organizacijos šitam komitetui darė įvairių kliūčių: skundė jį valdžiai, šmeiždami, kad jis esąs bolševikiškas, kad jo nariai pasisavinsią surinktus pinigus ir t.t. Tik vietos klebonui ir vikarui paliudijus, kad Venys yra katalikas, kad jis dirbęs prie bažnyčios statymo ir jai gausiai aukojęs, tos kliūtys buvo pašalintos, ir atvykusi iš Lietuvos misija rado atliktą darbą. Be to, Nuteriotos Lietuvos Draugų Komitetas ragino Bostono lietuvius pirkti Lietuvos Laisvės Paskolos bonus. Rezultate buvo surinkta šimtai tūkstančių dolerių ir visi tie pinigai (aukomis ir bonais) buvo nusiųsti į centrą Chicagoje.

Nežinau, ar Chicagoje tebėra tie rekordai, bet pas mus, Bostone, tebelaikoma vietos lietuvių, aukojusių Lietuvai, knyga. Tarp ko kita, joje sužymėti ir tie žmonės, kurie norėjo pakenkti besikuriančiai Lietuvai. Apie Mykolo Venio Lietuvai naudingą darbą buvo ir amerikoniškuose laikraščiuose rašoma.

Mykolas Venys yra veikęs ir kitose organizacijose. Matydamas, kad lietuviai ateiviai neturi jokių teisių, jis įsteigė draugiją Amerikos pilietybės įsigijimui. Kai Bostone kūrėsi Darbininkas, Mykolas Venys, kartu su kun. Fabijonu Kemešiu, ėjo į visuomenę, prašydamas talkos. Lenkams puolant Lietuvą, jis, kartu su kitais patriotais, rinko aukas ir siuntinėjo protesto rezoliucijas.

Mykolas Venys visada kvietė lietuvius į vienybę, į bendrą darbą Tėvynės Lietuvos labui. Venys yra draugiškas žmogus. Jis kiekvieną pašnekina, kiekvieną paguodžia nelaimės ir liūdesio valandoje. Venys yra teisingas žmogus. Neperseniai buvo toks nuotykis: Venys rado stambią sumą pinigų, kartu su ja ir savininko adresą. Jis tuojau nuvyko pas tą žmogų ir grąžino jam pinigus. Šis pasiūlė radybų, bet Venys atsisakė imti, sakydamas: "tavo nelaime negaliu naudotis, mano sąžinė man neleidžia". Tas žmogus Veniui už tai dar ir per laikraštį padėkojo.

Linkiu tau, brangus viengenti, sveikatos ir sulaukti tos dienos, kada burliokas bus išvarytas iš mūsų brangiosios Tėvynės Lietuvos.

Mykolas Venys gimęs 1878 m. rugsėjo 20 d.

V. L.

VILIOJA TREMTINIUS

Pastaraisiais metais iš Pietų Amerikos yra išvykę tariamai į Lietuvą vienas kitas Lietuvos rusas ar sukomunistintas lietuvis, kurie dabar stengiasi P. Amerikoje palikusiems pažįstamiems laiškais ar per kom. spaudą padėtį Lietuvoje pavaizduoti kuo gražiausiomis spalvomis.

Paskesnieji įvykiai rodo, kad šiuo metu bolševikai kiek keičia savo taktiką su tremtiniais. Kartkartėmis kai kurie iš lietuvių pabėgėlių, ypač turintieji Lietuvoje giminių, gauna iš jų laiškų tiksliais savo adresais ir kai kada, palyginti, gana greitai. Bolševikai stengiasi parodyti, kad jie "viską žino", ir mėgina terorizuoti ypač kai kuriuos atskirus asmenis, įrodinėdami, kad okup. Lietuvoje "nesą jau taip baisu" ir kad padėtis už geležinės uždangos vis "švelnėjanti" tremtinių atžvilgiu.

Tačiau tokiai naujos rūšies bolševikų agitacijai tremtinių masės nepasiduoda, nes jų praktiką žino net per gerai patys iš savo patyrimų, kaip bolševikai yra šnekėję ir kaip jie savo pažadus įvykdė praktikoje.

PATRIA PERSITVARKĖ

Pranešama, kad Patria spaustuvė ir leidykla, Stamford, Conn., persitvarkė. Vietoj iki šiol buvusios Patria, įsteigtos trys skirtingos korporacijos: Patria Offset Corp., Patria Publishing, Inc. ir Patria Records Corp.

Pirmoji užregistruota su 50,000 dol. kapitalu ir jau veikia. Jau pasirašyta eilė biznio sutarčių su valdžios įstaigomis ir privačiomis firmomis.

Patria Publ. Inc. taip pat jau susitarusi su kai kuriais Amerikos ir Europos autoriais, kurių knygos anglų kalba pasirodys dar šį sezoną.

Šiuo metu tariamasi dėl naujų patalpų, kurios užimsiančios apie 10,000 ketvirtainių pėdų plotą.

PASTATYKIME KRĖVEI PAMINKLĄ

Didysis mūsų dailiojo žodžio kūrėjas Vincas Krėvė, palikęs mumyse amžinai gyventi audrųjį Šarūną, rūstanąjį Skirgailą, gamtos augintinį kerdžių Lapiną, giedrąjį gyvenimo išminčių dėdę Vainorų ir daugelį kitų, jo iš Dainavos milžinkapių prikeltų ar šiaudinėje pastogėje sutiktų žmonių, — patsai atsigulė amžino poilsio Philadelphijos Šv. Kryžiaus kapinėse.

Lietuvių visuomenės yra garbės pareiga nors kukliu lietuviško stiliaus paminklu atžymėti vietą, kur svečioje žemėje, toli nuo gimtojo Merkio ir Nemuno, priglausti Šarūno dainiaus palaikai.

Paminklo statymo reikalu tiesioginai rūpinasi Philadelphijoje sudarytasis komitetas, kuris vietos lietuvių banke turi savo einamąją sąskaitą (Krėvė Memorial Account S 19789: Liberty Federal & Loan Association, 202 North Broad St., Philadelphia 2, Pa.).

Krėvės paminklo statymo garbės komitetan įeina: dr. Jonas Aistis, rašytojas (Brooklyn), Benys Babrauskas, Liet. Rašyt. Dr-jos pirm. (Chicago), prel. Jonas Balkūnas (Maspeth, N. Y.), prof. dr. Jurgis Baltrušaitis (Paryžius), prof. dr. Mykolas Biržiška (Los Angeles), Kazys Bradūnas, rašytojas (Baltimore), adv. Charles S. Cheleden, Lib. Fed. & Loan Assoc. prezid. (Philadelphia), prof. dr. Juozas Eretas (Basel, Šveicarija), kun. Stasys Yla (Putnam, Conn.), prof. dr. Zenonas Ivinskis (Roma), prof. dr. Petras Jonikas, Lituanistikos Instituto prezid. (Chicago), Jonas Kardelis, "Nepriklausomosios Lietuvos" red. (Montreal), Faustas Kirša, rašytojas (Boston), prof. Steponas Kolupaila (Notre Dame University), Stasys Pilka, aktorius (Chicago), prof. dr. Alfred Senn (University of Pennsylvania), prof. dr. Pranas Skardžius (Cleveland), dr. Vanda Sruogienė (Chicago), prof. dr. Adolfas Šapoka, "Tėviškės Žiburių" red. (Toronto), inž. Pranas Zundė (Vokietija), inž. Vytautas Žemkalnis (Australija).

Lietuviškoji visuomenė labai prašoma siųsti aukas žemiau nurodytu banko adresu. Patogumo dėliai maloniai kviečiama atskirose vietovėse sudaryti aukų rinkimo komitetus.

Aukotojų simbolinio ryšio su Nepamirštamuoju Dainavičiu ženklan aukų lapai bus įmūryti paminkle.

Krėvės paminklo statymo komitetas:

(pas.) Vincas Maciūnas, pirm.

Vytautas Mykolaitis, I vicepirm.,

Antanas Vasiliauskas, II vicepirm.,

Konstantinas Ostrauskas, I sekr.,

Marija Krasauskaitė, II sekr.

Alfonsas Jurskis iždo globėjas,

Jonas Puzinas, iždo globėjas.

Komiteto adresas: 247 E. Albanus Street, Philadelphia 20, Pa.

VOKIEČIŲ REPATRIJAVIMAS

Vokiečių Raudonasis Kryžius paskelbė, kad vokiečiai, kurie nori, kad jų artimieji iš Pabaltijo respublikų, Klaipėdos krašto ar Rytprūsių šiaurinės dalies patektų į repatrijuojamųjų skaičių Rytinėn Vokietijon, turi paduoti reikalingus pareiškimus, o ir juos atmetus, nuolatos klibinti, nes esama atvejų, kad pageidaujamas asmuo, net ir po kelių neigiamų atvejų vis dėlto galų gale buvo išleistas.

Vokiečių laikraščių nurodoma, kad reikia kreiptis į vokiečių DDR Ministerium fuer Auswaertige Angelegenheiten, Konsular - Abteilung, Berlin NW 7, Liusenstrasse 57, o iš minimųjų kraštų norintieji iškeliauti į DDR ambasadą Maskvoje, Stanislavskaja 10, jog toji išgautų iš atitinkamų sovietinių įstaigų leidimą iškeliauti iš TSRS ir vykti į Vokietijos Rytinę zoną (DDR).

Gaunantieji leidimus išvykti turi savo kelionės išlaidas geležinkeliu apsimokėti patys. Bilietas iš Pabaltijo valstybių iki Berlyno kaštuoja apie 200 rublių. Paprastai išleidžiami tie, kurie gali įrodyti esą vokiečiai ar Vokietijos piliečiai, bet jų giminės Rytinėje zonoje turi ducti sutikimą, kad juos priims. Pirmieji transportai

Ilgu...

STIPRINS "KOMUNISTINĘ DVASIĄ" MOKYKLOSE

Bolševikai giriasi, kad 57 mokyklos nuo šių mokslo metų pradžios pertvarkytos į vidurines mokyklas. Vilniuje Žvėryne pastatyta 960 vietų nauja vid. mokykla. Skelbiama, kad šiais mokslo metais atidaroma 48 naujos vid. mokyklos ir 66 naujos septynmetės. Naujus pastatus gaus Vilniaus, Kalvarijos, Dotnuvos, Daugų, Kuršėnų ir Mažeikių moksleiviai.

Švietimo ministerio Pupeikio pareiškimu turi būti sustiprintas moksleivių komunistinis auklėjimas ir atsidavimas "nemirštamam komunizmo reikalui". (Nurodęs, kad vien "tik JAV mokyklas nelanko per 6 milijonai vaikų", Pupeikis savo pranešime per Vilniaus radiją rugsėjo 1 d. toliau pažymėjo, kad sumažinimas "moksleivių pamokų krūvis, sutrumpinamos mokymo programos" etc.

Apie 8,000 moksleivių dalyvavo estafetėje "Taika ir draugystė". Nuo šių mokslo metų įvestas bendras berniukų ir mergaičių mokymas. Skelbiama, kad šiemet vid. mokyklas baigia apie 10,000 jaunuolių. Vis dėlto Tiesa komunistiniams švietėjams prikiša visą eilę trūkumų:

"Nepatenkinamai dėstomos tokios svarbios disciplinos, kaip matematika, fizika, biologija. Jos per maža panaudojamos materialistinei moksleivių pasaulėžiūrai ugdyti ir politechninio mokymo uždaviniams spręsti."

Už "nepakankamą dėmesį auklėjimui komunistine dvasia" pirmoj eilėj užsipultos Kybartų, kai kurios Rokiškio ir Kupiškio rajonų mokyklos.

● **Kovodama su šnipais, Irano valdžia suėmė 170 asmenų, tarnavusių armijoje.**

ALT akcija Nusikaltimų Kodekso klausimu

ALT Vykdomasis Komitetas patyręs, kad Jungtinių Tautų tarptautinės teisės komisija vėl nori pateikti Nusikaltimų Kodekso projektą Jungtinių Tautų asamblėjai svarstyti, ėmėsi žygių, kaip pernai ir užpernai, kad šitokiam sumanymui būtų užkirstas kelias, t.y., kad Nusikaltimų Kodekso klausimas nepatektų į darbotvarkę.

Rugsėjo 15 d. ALT Vykdomasis Komitetas pasiuntė telegramas Valstybės Sekretoriui, JAV ambasadoriui Jungt. Tautose Henry Cabot Lodge, Jr., Senato Užsienio Reikalų Komitetui, abiejų partijų vadovybėms ir kitiems svarbiems asmenims.

Valstybės Sekretoriui Dulles adresuotoje telegramoje ALT Vykdomasis Komitetas pareiškė:

"Raginame Jus prašyti JAV delegaciją Jungtinėse Tautose pašalinti iš darbotvarkės komunistų inspiruotą dokumentą, pavadintą Nusikaltimų Kodekso projektu, kuris yra paslėptas nuo publikos, nes jisai sudaro Tarptautinės Teisės Komisijos trečiąjį pranešimo skyrių. Nusikaltimų Kodekso projektas turi nuostatų, kurie užgintų mūsų vyriausybei remti pavergtas tautas anapus Geležinės Uždangos ir įsteigtų kriminalinę atsakomybę dėl mūsų kovos prieš komunizmą. Šiuo pastaruoju atveju Rusija naudosis nusikaltimų prieš žmoniją formule, kuri draudžia persekiojimus socialiniu ir politiniu pagrindu, pasiremdama nelemtojo Kodekso vienuoliktojo skyriaus antruoju straipsniu".

Panašaus turinio yra ir telegramos, pasiųstos kitiems, aukščiau paminėtiems asmenims.

Į ALT telegramą Valstybės Departamentas atsakė taip pat telegrama, kurią pasirašė David McKey, sekretoriaus padėjėjas. Joje sakoma:

"Valstybės Departamentas vertina Jūsų rugsėjo 15 d. telegramą Sekretoriui Dulles, liečiančią Nusikaltimų Kodekso projektą, kurį pateikė Jungtinių Tautų generalinei asamblėjai Tarptautinės Teisės Komisija. Valstybės Departamentas aiškiai mato rimtas problemas, kurias kelia Kodekso projektas, ir labai atsižvelgs į nurodymus, išdėstytus Jūsų telegramoje."

GYVO, BET IŠALKUSIO LIETUVIO MĖNUO

Juozo Audėno žodis per J. J. Stuko radiją

Mūsų lietuvių šiame laisvajame pasaulyje yra nemažas būrys. Dauguma esame sotūs ir apsirengę. Turime nemaža ir tokių, kurie savo darbu ar sumanumu turi ir gražaus turto susidėję. Tuo tarpu nedidelė mūsų šeima, keli tūkstančiai žmonių yra visiškai alkani ir per daug išvargę. Tai tas mūsų brolių ir seserų lietuvių būrelis, kurių sveikata ar kitos nelaimingos aplinkybės sutrukdė apleisti tremtinio nelaimingą vietą — Vokietiją ar Austriją.

Štai BALFas visą šitą rugsėjo mėnesį paskyrė gyvo žmogaus, gyvo, išalkusio lietuvio atminimo ir pagerbimo mėnesiu. BALFas kviečia mus visus per šį mėnesį pasiskirti vieną dieną, aplankyti savo mintimis tuos visus mūsų tautiečius, pažvelgti į jų įdubusias akis ir pageltusius veidus. Pažvelgti savo grynos širdies akimis ir pajusti tą šiurpulį, kuris kiekvieną sukrečia, pamačius nelaimės ištiktą žmogų. Tokiam žmogui mes turime ištiesti savo pagalbos ranką, o toji pagalba galima tik per aukas.

Aš manau, kad padėti tremtyje išalkusiems ir bendrai tebevargstantiems tautiečiams nėra vien pasigailėjimo sąlyga, bet dar daugiau mūsų būtina pareiga. Pareiga, kaip lietuvių lietuviams. Tad jei kurio nors iš mūsų ir nejaudina pasigailėjimo jausmas, tas tegul šaltai apgalvoja ir supranta savo būtiną pareigą. Toji pareiga nėra didelė. Tik palaikykime ją savo širdyje, savo atmintyje ir gausiomis aukomis atsiteiskime mūsų tautos nelaimingiesiems, bet mums pasiekiamiems tautiečiams. Sibire esančiųjų mes nepasiekiame. Nelaukdami net atsilankančių BALFo aukų rinkėjų, tuojau savo aukas siųskime, kad iš tiesų išsiųstosios aukos diena būtų mūsų širdyse įrašyta kaip mūsų sielą raminanti diena, kurią mes sau pasiskyrėme gyvo lietuvio atminimo ir nelaimingo žmogaus sušelpimo diena.

NERVINĖ

Alexander's Nervinė, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų sutrimų, galvos skaudėjimų, kvaišimų, isterijos, rūpesčio, susikrimtimo, bemiegės, karščiavimų, išgąsčio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja $5.00 svaras. Už $2.00 prisiunčiame 5 uncijas. Į Kanadą $2.25.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

KAKLONAS
Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181.

J. MARKIEWICZ
AND
SONS, Inc.
Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

SPAUDOS IŠKOVOJIMO
50 metų sukaktuvinis leidinys
LITERATŪROS METRAŠTIS
jau spaudoje ir pasirodys šį rudenį.
Šioje didžiulėje knygoje su savo naujausia kūryba dalyvauja kelios dešimtys lietuvių rašytojų. Metraštį redaguoja rašytojai Jonas Aistis ir Stepas Zobarskas.
Ši knyga — tai kovojančio ir nepasiduodančio lietuvio atsparos dokumentas. Ši knyga vaizdžiau už viską kalbės apie mūsų tautos teisę turėti savo kalbą, raštą, laisvę ir tikėjimą.
Būkite šios knygos garbės prenumeratoriai — padėkite leidyklai atlikti sunkų šio didžiulio veikalo išleidimo darbą.
Prenumerata priimama iki šm. spalio 15 dienos. Prenumeratorių pavardės bus paskelbtos knygoje.
Metraštis, didelio formato ir įrištas drobėn, kainuos 6 dolerius. Prenumeruojant iš anksto — tik 5 doleriai.
Užsakymai ir pinigai siunčiami šiuo adresu:
GABIJA, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

KOLONIALIŠKI NAMAI
— puikūs ir kiekvienas skirtingas.
Pusės akro plote gražiame kalne, aplink medžiai, namai moderniausiai įrengti su ugnynais gyvenimui ir džiaugsmui.
$18,000 – 24,000
Pėsčiomis pasiekiamas pajūris. Arti bažnyčios, geriausios mokyklos ir miestukai.
Gyvenimas gamtoje. — Ilgai ateijiai.
"FORTY ACRES"
FULLERTON & MAPP
Builders — Contractors
STONY BROOK, LONG ISLAND, N. Y.
(Šalia Stony Brook Lodge)
Tel. Setauket 6-0840, Stony Brook 7-0610 W
Ofisas: Stony Brook 7-0596.

JUCUS SISTERS RESTAURANT
Stasys Jucus, Vedėjas
(Lakūno Dariaus brolis)
Atdara visą naktį.
1608 W. 47th STREET, CHICAGO, ILL.
(47th St. ir Ashland Ave.)
LAfayette 3-9670

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N.E. cor. 7th & DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2nd Street PHILADELPHIA, PA
Tel. DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
PO 5-4110

BOLŠEVIKINA LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTES

LTSR Ministerių Taryba priėmė nutarimą "respublikinei dainų šventei organizuot 1955". Šventė skiriama bolševikinės santvarkos įvedimo 15 metų sukakčiai paminėti. Skelbiama, kad ta proga į Vilnių suvažiuos 30,000 dainininkų, šokėjų, muzikantų. Neseniai baigti mėnesį trukę liaudies šokių vadovų kursai, kurie paruošė 88 liaudies šokių vadovus ir instruktorius repertuarui mokyti. Netrukus ruošiama "respublikinė chorvedžių ir orkestrų vadovų konferencija — seminaras". Skelbiama, kad respublikoje esą daugiau kaip 8,500 bolševikinių meno saviveiklos ratelių, kurių eilėse savo gabumus vysto apie 140,000 darbininkų, tarnautojų, kolūkiečių, moksleivių. Šiemet bolševikinės dainų šventės, kuriose pirmoj eilėj garbinta sovietinė santvarka ir tariamieji bolševikiniai laimėjimai, buvo pravestos 67 rajonuose ir 5 miestuose. Net ir kolūkininkai turėjo dainom reikšti "džiaugsmą per jėgą" už jų buities suskurdinimą. Pasirodęs ir 500 skudutininkų jungtinis orkestras.

Rugsėjo 2 d. per Vilniaus radiją buvo paskaitytas ilgas pasigyrimas, kurio autorius — vad. "Liaudies kūrybos namų" direkt. Jekelaitis. Šis sovietinis pareigūnas, norėdamas nuslėpti tikrąją dainų švenčių kilmę, stengiasi įtaigoti, esą, masinės dainų šventės tik sovietinėj Lietuvoje virtusios "gražia tradicija". Atseit, pavergėjai pirmieji jas pradėjo ruošti. Tuo tarpu lietuvių dainų švenčių tradicija siekia kur kas ankstesnius laikus. Jos buvo ruošiamos Lietuvoje iki pat pastarosios rusų okupacijos.

Nepaprastai didelis skirtumas tarp laisvai ruoštų lietuvių dainų švenčių ir tų, kurias planuoja bolševikai. Direktorius švaistosi dideliais šventėje dalyvausiančių dainininkų, šokėjų ir muzikantų skaičiais. Jam atrodo, kad, suvarius tūkstančius žmonių krūvon ir įsakius Katiušą plėšti ar Tris tankistus traukti, jau ir bus dainų šventė. Komunistiniu atžvilgiu gal ir taip, nes masės pirmoje eilėje trauks tarybines dainas, taigi, rusiškas, tik lietuvių kalbon išverstas. Tuo tarpu lietuviams, kaip dainininkų tautos atstovams, mėgstantiems savas aukšto meniškumo dainas, tokia dainų šventė atrodys — kaip didelis prekymetis.

Jie gerai atsimena laisvai ruoštas dainų šventes. Nors jose nebuvo tokių skaičių dainininkų, kuriuos oficialiai skelbia bolševikai, bet tie, kurie dainavo, priklausė geriems chorams. Jie dainuodavo tikras lietuviškas liaudies dainas be giesmes ir tokiu aukštu meniškumu, jog žavėjo klausytojų minias. Dainos buvo savos, lietuvio širdžiai artimos, kilnios. Dėl to jos gaivino dvasią ir skaidrino nuotaiką. Lietuvių liaudies dainų nepakeis nei tarybinių "katiušų", nei "trijų tankistų" žygiai.

Sutarybintos lietuvių dainų šventės rodo tą pačią prievartą, kaip vadinamieji laisvieji sovietiniai rinkimai "deputatų" spalio revoliucijos ir gegužės pirmosios manifestacijos. Visos jos gniaužia asmens laisvę ir siekia žmogų sudaiktinti, paversti jį bolševikinės minios dalimi. Žmogus net savo dainoje negali išvengti okupanto pavergimo.

Lietuviškų tautinių šokių momentas.

TREMIA PLĖŠTI DIRVONUS, O ŠAVIEJI GULI NEAPARTI

Per Vilniaus radiją buvo paskaitytas ž. ū. ministerijos dirvožemių planavimo skyriaus viršininko Kriukelio pranešimas apie naujų žemių įsisavinimą. Ką reiškia šis raudonojo viršininko pasisakymas, paaiškėjo tik įpusėjus skaitymą.

Naujųjų žemių įsisavinimą jis supranta ne nežinomų žemių atradimą, bet dirvonuojančios žemės pavertimą dirbama žeme. Jis teigia, kad šiuo metu pavergtoje Lietuvoje galima rasti didelius dirvonuojančios žemės plotus, spėjusius jau net apaugti krūmais. Dėl vaizdumo jis pateikė keletą pavyzdžių. Ariogalos rajono kolchozuose dirvonų esą apie 8,000 ha, Vilkaviškio, Pagėgių, Kybartų ir Šiaulių rajonuose — kiekviename daugiau kaip po 5,000 ha. Toliau jis pamini, kad Ukmergės rajone dirvonų esama 6,000 ha, o Šilutės — net 8,000 ha.

Vadinasi, atsirado dideli dirvonų plotai net tokiose vietovėse, kur seniau jų visai nebuvo. Jie apaugo krūmais tuo laiku, kai Lietuvos žemės ūkis buvo sukolhozintas, o iš ūkininkų atimti gyvuliai, žemės ūkio mašinos ir daugelis ūkininkų ištremti į "plačiosios tėvynės" užkampius.

Kas tuos dirvonus turi plėšti, kuo ir kada išarti, viršininkas Kriukelis dėl to nesisieloja. Jis tik pataria, ką reiktų daryti prieš pradedant dirvonus plėšti. Girdi, reikia iškirsti krūmus ir išrankioti akmenis. O kas toliau? Negi jis pasakys, kad, užuot siuntus jaunuolius į Rusiją dirvonų plėšti, tiksliau būtų juos panaudoti saviesiems dirvonams arti. Taip pat jis nedrįs tvirtinti, kad tais reikalais turi pirmoje eilėje pasirūpinti taip giriamos mašinų ir traktorių stotys.

Tos stotys yra ne jo ministerijos, bet Maskvos galioje. MTS darbo planus tvirtina Maskva, nes visos pavergtoje Lietuvoje esančios mašinų ir traktorių stotys tiesiog jai priklauso. Maskva nustato ne vien atlyginimą už tą darbą, bet jomis pasinaudoja Lietuvos žemės ūkį apiplėšti ir kolchozininkus nuskurdinti.

● Pirmą kartą JAV atominiai ginklai bus panaudoti kombinuotuose NATO manevruose. Manevrai vyks Britų zonoje, Vokietijoje. Dalyvaus apie 40,000 karių iš JAV, Anglijos, Belgijos ir Olandijos.

SOVIETAI STIPRINASI BALTIJOJE

Vokiečių Die Stimme rašo, kad Švedijoje jaučiamas tam tikras nerimas dėl sovietų įsitvirtinimų žiedo, sudaryto Pabaltijy. Mat, tarp Gotlando salos ir šių įtvirtinimų tiesia oro linija tėra vos 150 km. Sovietų radarai yra jau seniai apvaldę Baltijos jūrą. Fortifikacijos nuo Karaliaučiaus traukiasi iki Attelio Oeselio saloje. Klaipėda, Liepoja, Pavilsuostas ir Ventspilis turi tokių įtvirtinimų, kurių nesugriaus jokios bombos. Klaipėdoje įtaisyta bazė pov. laivams. Prie šių įtvirtinimų pritaikyta taip pat visa susisiekimo sistema. Okup. Lietuva ir Latvija dabar pavestos vyr. komandai Kurše, kurios žinioje yra visi kariniai daliniai nuo Karaliaučiaus iki Oeselio. Šie bolševikų įtvirtinimai Kuršo sektoriuje verčia ir švedus imtis didesnių atsargumo priemonių. Tam tikslui sustiprinta radaro sistema Gotlande, o ypač Visbyje. Tačiau oficialiai vieni ir kiti stengiasi pademonstruoti gerus santykius.

"Ar Baltijos jūroje panaikinama geležinė uždanga?" Tokia antrašte Latvija skelbia apie naująjį sovietų potvarkį, kuriuo švedų laivams ateityje leidžiama žvejoti ir iki šiol draudžiamoje 15 jūrmylių zonoje sovietų valdomame pajūryje. Manoma, kad Maskva tuo nori labiau įsiteikti švedams, kurie nepriklauso prie Atlanto Gynybos Sąjungos. Tuo tarpu danų ir norvegų laivai sovietų ir toliau traktuojami kaip nedraugiškų valstybių laivai. Pvz., vienas danų laivas, plaukęs net 30 jūrmylių atstu nuo Murmansko pakraščio, buvo apšaudytas dviejų sovietinių karo laivų, kurie paleido į jį 4 salves.

Sovietinio karo laivyno eskadros pasirodymas Šiaurės jūroje, Norvegijos pakrantėse, visoje Skandinavijoje ir plačiame pasaulyje sukėlė nemažą susidomėjimą. Norvegų laivyno admiraliteto nuomone, sovietai savo manevru galėję turėti du planus: permesti dalį savo laivyno iš Šiaurės jūros į Baltijos jūrą, arba manevruoti pačiame Atlante kaip tik išvakarėse Šiaurės Atlanto pakto valstybių laivynų manevrų, kurie turi netrukus įvykti tarp Šiaurės Norvegijos ir Biskajos įlankos. Čia dar kartą pasireiškia sovietų "dviejų bėgių" politika: iš vienos pusės šneka apie taiką, iš kitos — demonstruoja savo karines priemones.

Vokiečių Pressedienst der Heimatvertriebenen rašo, kad vieno neseniai grįžusio vokiečio inžinieriaus iš Rytprūsių žiniomis, išilgai pajūrį nuo Pilijavos iki Palminingkų, kurie sovietų vadinami "Jarnyj", iki Juodkrantės prie Kuršių marių traukiasi 15 km platumo hermetiškai atitverta draudžiamoji zona. Kuršių Neringa yra atitverta, ir į ją tegalima patekti tik su specialiais leidimais, kuriuos išduoda sovietinė MVD įstaiga Karaliaučiuje. Aplinkui vaizdas esąs nykus, rusų civilių esą maža. Beveik visose Sambų krašto svarbesnėse vietovėse veikia sovietų greitieji teismai, kurie per klias minutes gyventojus, ypač jei tie ką iš bado mėgina "susiorganizuoti" iš sovietinių sandėlių, vidutiniškai nubaudžia nuo 5 iki 10 metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

Vokiečių spaudoj pasirodė ir daugiau naujų pranešimų apie Klaipėdą, kad ji paversta stipria sovietų karine baze. Pasibalgus Klaipėdoje kautynėms, rašoma, Klaipėdoje buvo išlikęs tik kas ketvirtas namas nesugriautas ar neapardytas. Prieš kiek laiko Vokietijos sovietinės zonos žinių agentūra ADN paskelbė pranešimą apie naują miesto kvartalą, sugrupuotą apie Aušros kino teatrą. Tai greičiausiai naujosios žvejų sodybos Smeltėje. Liepojos gatvę bolševikai nori padaryti pavyzdine gatve — Berlyno Stalino alėjos pavyzdžiu. Po karo uostą atstatė daugiausia vokiečių karo belaisviai ir civiliai. Pirmieji į Klaipėdos uostą įplaukė sovietų ir suomių laivai, prie kurių prisidėjo ir iš rytinės zonos Vorwaerts. Svetimų laivų įgulų nariams buvo tik leista tik 1949 m. išlipti į krantą, nors kapitonai ir karininkai ta teise naudojasi jau anksčiau. Vokiškai kalbant Klaipėdoje girdėti labai retai, nors ta kalba nėra uždrausta. Apskritai, vokiška išvaizda, kiek jos seniau mieste dar buvo likę, pamažu blunka ir nyksta. Tai pripažįsta net ir patys Klaipėdos krašto vokietininkų laikraščiai. Juodkrantėje stovi sovietiniai pov. laivai. Už Smeltės yra sovietinių hidroplanų bazė.

There is an easy way to send your child to college!

This simple plan will do the trick—if you start right now!

Are you determined to give your child the benefits of a college education—yet worried about money? Then why not do what more and more farsighted parents are doing? Start getting that money together now—the safe, sure, automatic way—through the Payroll Savings Plan!

It's simple! Just tell your company's pay office how much you want to save—anywhere from a few dollars a payday up to as much as you want. This sum is then saved for you every payday. It is invested in U. S. Series E Savings Bonds which are turned over to you, and which earn good interest for you.

It's systematic! Just think—if you sign up to save $3.75 a week, in 5 years you'll have $1,025.95—in 9 years 8 months, $2,137.30—and in 19 years 8 months you'll have $5,153.72.

It's sure! Once you join, your saving is automatically done for you before you draw your pay. You don't have to do a thing. And your child's education will be provided for by money you don't even miss now.

Eight million working people are now on the Plan—saving for a home of their own, a college education for their children, or any of those things made *possible only through systematic saving*. So join the Payroll Savings Plan right now—or, if you are self-employed, join the Bond-A-Month Plan where you bank. Pick your plan and do it today!

Your baby's future starts today—when you save with United States Savings Bonds through the Payroll Savings Plan!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

Jei jums nuoširdžiai rūpi Vienybės gerovė, nelaukite antro paraginimo – tuojau atnaujinkite savo prenumeratą.

TIK PER PLAUKĄ BŪTA NUO KARO

Šveicarų Die Weltwoche, rašydama apie buvusį faktiškąjį JAV Valst. Departamento šeimininką Bedell Smith, nurodo, kad jei ne jis, tai mes šiandien greičiausiai jau turėtume trečiąjį pasaulinį karą. Ir buvusioji Genevos konferencija parodė, jog karo išsiplėtimo vos vos išvengta.

Kai kurie amerikiečių atsakingi pareigūnai dabar atidengė paslaptį, jog amerikiečių karo pajėgos tik per plauką nebuvo pasiųstos į Indokinijos karo lauką. Tačiau trečiojo karo grėsmė nė dabar nėra pasibaigusi.

JAV demokratas senatorius Mike Mansfield laikosi įsitikinimo, kad bet kurios rūšies JAV intervencija Indokinijoje būtų neišvengiamai privedusi prie pasaulinio karo, nes toks JAV žygis savo ruožtu paskatintų Pekiną atvirai remti raudonuosius, o Pekino ginti pagal sudarytą savitarpio pagalbos sutartį stotų Sov. Sąjunga. Mansfieldas mano, kad šiuo atveju Kremlius savo pažadą Pekinui tikrai tesėtų.

Tačiau kiek kitokios šituo reikalu nuomonės yra senatorius Knowlands, senato daugumos vadas. Jo nuomone, į šį konfliktą neišvengiamai įsivelytų raud. Kinija, bet atvirai karą pradėti Sov. Sąjunga dar nenorėtų. Sov. Sąjunga nori palaukti ketverių arba bent šešerių metų, kada susidarys pakankamą atsargą atominių ginklų ir konsoliduosis savo padėtį Azijoje. Tada Sov. Sąjunga imsis efektyvaus veikimo, ir tada, Knowlando įsitikinimu, užteks kai kurioms Europos tautoms, dabar priklausančioms prie Atlanto pakto gynybos, duoti penkerių valandų ultimatumą ir jos pagal bolševikų reikalavimą paskelbs jiems norimą neutralumą. Priešingu atveju bolševikai pagrasins jas atominėmis bombomis nušluoti nuo žemės paviršiaus. Taigi, Knowlando nuomone, veikti reikia dabar nieko nelaukiant, nes dabar dar galima padaryti tai, ko nebus įmanoma padaryti po penkerių arba šešerių metų... Ypač po paskutinių įvykių Europoje, niekais nuleidus ligšiolines Vak. Europos pastangas gintis nuo galimos agresijos pagal Europos gynybos sutarties rėmus.

Prie Formozos tebegriaudžia patrankos. Tačiau Manileje pasirašytas Pietryčių Azijos paktas duoda garantijų, kad tolimesnė sovietinė agresijai toje srityje bus aktyviai pasipriešinta.

Kaip pažymėjo savo atsišaukime į visas laisvojo pasaulio tautas Filipinų prezidentas Magsaysay, nuo konferencijos sėkmingumo priklausys Azijoje taika ateinančiais dešimtmečiais, o visame pasaulyje — gal ir tūkstančius metų. Tačiau laisvasis pasaulis turi imtis konkrečių žygių kariniam, politiniam ir ūkiniam bendradarbiavimui realizuoti, ir tai ne tik pagal šio momento reikalavimus, bet ilgam laikui.

ROMOS RADIJAS LIETUVIŠKAI

Romos radijo lietuviškosios transliacijos buvo pradėtos 1952 m. gegužės 4 d. Tam darbui buvo pakviestas dr. J. Gailius, kuriam teko dirbti pradžioje sunkiose sąlygose. Vienam asmeniui teko paruošti kasdien 15 minučių transliaciją per 6 dienas į savaitę, apeiti kasdien įvairias viena nuo kitos toli esančias įstaigas ir tiesiai kalbėti į diktofoną. Kitur panašias 15 min. transliacijas paruošia ne vienas, bet net 5 žmonės.

Šių transliacijų įvedimu Romos radijo italų vadovybė parodė lietuviams savo didelį palankumą. Iš pradžių teko transliuoti tik italų vadovybės teikiamas žinias, bet vėliau, suėjus į glaudesnį kontaktą ir įgavus daugiau pasitikėjimo, buvo leista taip pat skelbti žinias ir iš mūsų visuomenės gyvenimo bei laisvinimo veiksnių veiklos. Dabar lietuviškųjų transliacijų per Romos radiją vedėjas dr. J. Gailius gali skelbti žinias jau tik savo paties atsakingumu.

Dėl Romos radijo lietuviškų transliacijų jų vedėjui teko tartis su mūsų laisvinimo veiksniais, o atsilankius VLIKo pirmininkui M. Krupavičiui ir VT pirmininkui K. Žalkauskui į Romą, su VT pirmininku plačiau tuo reikalu išsišnekėti. Po vizito vyr. Romos radijo direktoriui netrukus italai ištesėjo savo pažadą ir transliacijų lietuvių kalba laiką nukėlė į vakarą, kada jos patogiau girdėti pavergtoje tėvynėje ir visur kitur, be to, prailgintos buvo ir pačios transliacijos. Šiandien Romos radijas yra vienintelis, kuris kasdien duoda 20 min. lietuvišką programą, iš kurios bent 10 min. skiriamos lietuviškosioms žinioms.

Romos radijas, kaip mus informuoja, savo galingumu pasiekia visus pasaulio kraštus, ir jo duodamoji programa palankiai klausytojų vertinama ypač JAV. Esama ir daugiau pliusų turėti tokiam svarbiame mieste lietuviškąsias transliacijas — pvz., duotas radijui įsakymas rinkti iš visur žinias apie Lietuvą, svarbesnės lietuviškos žinios 34-mis kalbomis perduodamos į visą pasaulį ar bent 13 kalbų į bemaž visus sovietų pavergtus kraštus. Pvz., kad ir visų VLIKo memorandumų plačios santraukos buvo perduotos į visus rusų okupuotus kraštus ir į pačią Sov. Sąjungą.

Lietuviškų transliacijų Romos radijo vedėjas dr. J. Gailius per tą laiką yra suėjęs į nuoširdžius santykius su visa eile atitinkamų italų pareigūnų ir pasižymėjusių veikėjų. Tų pažinčių dėka jam pavyksta kasmet išsirūpinti, jog Vasario 16 proga būtų duodama 15 min. programa apie Lietuvą per italų radijo valstybinį tinklą ir kt.

Romos radijo lietuviškąsias transliacijas ir jų vedėją VLIK remia medžiagiškai, o VT Informacinės Tarnybos Radijo Skyrius jau nuo pereitų metų vasario vidurio kasdien siunčia žinių apie mūsų laisvinimo veiksnių veiklą ir komentarų, stiprinančių lietuvių tautos atsparumą prieš bolševikinius agresorius.

Romos radijo lietuviškosios transliacijos siunčiamos 21,35 val. Vid. Europos laiku šiomis bangomis: 19,58 — 25,21 — 41,15.

VIS DAR TRŪKSTA RAŠOMŲJŲ PRIEMONIŲ

Nors Lietuvoj "pagaminama vis daugiaupopieriaus", tačiau iš tikro ten toks didelis popieriaus trūkumas, kokio ten dar niekados nėra buvę. Nėra ne tik vyniojamojo popieriaus, bet ir rašomojo, nekalbant jau apie rašomąsias priemones. Ir nežinia, kada padėtis pagerės. Pupeikis per Vilniaus radiją guodžia mokinius, kad "jie turį net geresnes mokymosi sąlygas, kaip Amerikoje", kur, esą, net 6 milijonai vaikų negali lankyti mokyklų. Kodėl jie negali: ar ir ten mokiniams trūksta sąsiuvinių, avalinės ir drabužių, kaip ir "geresnes mokymosi sąlygas" turinčioje Lietuvoje?

QUALITY MARKET
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established 1886

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-0862

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:
USA per year $5.00
CANADA and other countries $6.00
Advertising Rates on Application

AMERIKOS ŽYDAI

Kai kurie istorikai tvirtina, kad šio kontinento atradėjas Kristupas Kolumbas savo gyslose turėjęs žydų kraujo. Taigi, tie 23 žydai, kurie prieš 300 metų išlipo dabartiniame New Yorko uoste, tada Naujuoju Amsterdamu vadinamame, nebūtų buvę pirmieji žydų kilmės ateiviai Amerikoje.

Kaip ten bebūtų, šį mėnesį sukanka 300 metų, kai pirmieji žydai įsikūrė šioje šalyje. Šią sukaktį Amerikos žydų bendruomenė stengiasi labai iškilmingai paminėti. Ji bus minima net devynis mėnesius.

Kai tie 23 žydai, atplaukę prancūzų burlaiviu, įsikūrė olandų valdomajame Naujame Amsterdame, kai kuriose Europos valstybėse, ypač Ispanijoje ir Portugalijoje, vyko religinis persekiojimas. Žydai, kurie su arabais buvo atvykę į Ispaniją, pastariesiems pralaimėjus, buvo verčiami krikštytis, arba kraustytis.

Ir tie 23 žydai, bėgdami nuo persekiojimų Portugalijoje, pirmiausia buvo nuvykę į Braziliją. Bet ir čia juos lydėjo nesekmė, nes portugalai tapo Brazilijos valdovais... Taigi, jiems teko plaukti į Šiaurinę Ameriką, kur, reikia pasakyti, pirmieji žingsniai taip pat nebuvo gėlėmis barstomi.

Žydų persekiojimams Europoje nesiliaujant, ilgainiui žydų ateivių skaičius Amerikoje vis didėjo. Apskaičiuojama, kad šiuo metu Jungtinėse Valstybėse gyvena apie penki milijonai žydų, kurie niekad nesilovė svajoti apie savo valstybės atstatymą. Jų parama, faktinai, įsikūrė nepriklausoma Izraelio valstybė.

TEODORUI DAUKANTUI 70 METŲ

STP. VYKINTAS

Šiemet, rugsėjo 8 d., generolui prof. Teodorui Daukantui suėjo 70 metų. Šios garbingos sukakties proga norėtume nors trumpai apžvelgti šio didžiai nusipelniusio lietuvio gyvenimą ir darbus.

Teodoras Daukantas yra gimęs 1884 m. rugsėjo 8 d., šeimoje, kuri dėl religinių persekiojimų į Lietuvą atkilusi iš D. Britanijos ir gyveno Liaudaniškių dvare, Vilniaus krašte. Jo prosenelis buvo generolas, senelis gydytojas, o tėvas — kandidatas į teisių profesorius, džiova anksti miręs. Motina, traukinio sunkiai sužeista, taip pat anksti mirė. Taigi, kultūringos ir inteligentingos šeimos sūnus liko lietuvio kun. K. Prapuolenio auklėjamoje globoje. Jis nedarydavęs jokių sprendimų be kun. K. Prapuolenio, šio didelio Lietuvos patrioto, patarimų ir žinios.

Teodoras Daukantas gyveno ir mokėsi Petrapilyje. Tačiau vasaroti jis kiekvieną vasarą važiuodavo Žemaitijon, kuri jam buvo "didesnė už Britų imperiją". Mokėsi klasikinėje gimnazijoje su graikų ir lotynų kalbomis. Apskritai, tenka pabrėžti, kad gen. T. Daukantas yra vienas iš daugelio senųjų inteligentų, kurie moka daug svetimų ir ypač Vakarų Europos kalbų. Jis mokėsi labai gerai ir svajojo būti jūrininku prieš giminių valią. Tačiau jam pasisekė įstoti į Jūros mokyklą ir ją gerai baigti 1906 m. Po to, penkeris metus jūra buvo jo namai. 1911 m. T. Daukantas buvo paskirtas kuopos vadu į naujai pastatytą šarvuotlaivį "Imperator Pavel I". Nuo šios dienos, iki bolševizmo įsigalėjimo T. Daukantas sėkmingai kopė į jūreivio aukštumas ir jam po revoliucijos buvo pasiūlyta Jūrų generalinio štabo viršininko vieta ir taktikos katedros profesūra akademijoje. Tačiau jis nuo šių viliojančių postų atsisakė ir išvyko į Kaukazą, kur buvo patekęs į turkų nelaisvę. Vėliau jis tarnavo Britų generaliniame konsulate Batume ir "brolių Rylskių" žibalo firmoje.

Psichologijos mokslo yra nustatyta, kad jūrų tautos, nors jos yra ir mažesnės, yra politiškai ir kultūriškai pajėgesnės už dideles sausumos tautas. Lygiai ir žmonės jūreiviai yra gabesni, greitesnės orientacijos, didesnės inteligencijos už sėslius. Pats T. Daukantas sako, kad "laivynas jam davė pareigos supratimą ir pareigingumo jausmą, atsakomybės esmę ir drąsos imtis atsakomybės, būtinam reikalui esant atsakomybės nebijojimą, žodžio laikymosi ir riteriškumo kilnumą, punktualumą, išlavino atmintį, kada ką reikia ir būtinai padaryti. Įpratino atlikti sistemingus ir kolektyvinius darbus, išmokė solidarumo, supažindino su plačiu pasauliu, įpratino bendrauti su karaliais, ministeriais ir paprastais žmonėmis".

1922 m. T. Daukantas grįžo į Lietuvą ir savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Nuo tų metų iki šios dienos gen. T. Daukantas yra ėjęs įvairių pareigų ir su didžiausiu atsidėjimu dirbo Lietuvos gerovei. Jis buvo keliuose kabinetuose karo ministeris, Šaulių Sąjungos pirmininkas, Skautų Šefo nuo 1924 — 1930 m. pavaduotoju, L. Atsargos Karininkų S-gos pirmininku, Lietuvos Atgimimo Draugijos pirmininku. Ir daugybės kitų organizacijų vadovybėse arba priešakyje.

Gen. T. Daukantas yra gerai žinomas ir kaip mokslininkas. Jis buvo ilgus metus L. Universiteto docentu. Jo paskaitos apie Lietuvą, Lietuvos jūrininkystę, politiką buvo jaunuomenės su didžiausiu malonumu lankomos ir klausomos. Jos pasižymėdavo minčių drąsumu ir originalumu. T. Daukantas visuomet savo paskaitose kėlė mažos tautos pasitikėjimą savo jėgomis. Jis, ypač, žadino jaunimo tarpe jūrines idėjas. Jei lietuvių tauta bus jūrų tauta, ji bus didelė ir savo dvasia galinga, kaip D. Britanija, Japonija. Jis parašė knygų, jų tarpe "Kelio į Vilnių beieškant".

Jubiliatas taip pat yra žinomas ir kaip žurnalistas. Jis redagavo bent kelis laikraščius. Rašė ir dabar teberašo į daugelį laikraščių. Jo straipsniai apie Rusiją, kurią jis geriausiai pažįsta, yra ir šiandien įdomūs ir vertingi, nes juose matome, kokia yra Rusijos strategija ir politika kitų tautų atžvilgiu.

Okupacijų metu T. D. veikė pogrindyje. Jis buvo bolševikų kalinamas ir nacių persekiojamas. Tačiau jis niekad nepabūgo ir lietuviškos idėjos neišsižadėjo.

Vieningai Kovai ir Lietuvos Atgimimo Sąjūdžiui susijungus į vieną politinę organizaciją, gen. T. Daukantas buvo išrinktas LAS Vyriausiojon Valdybon, kur priėmė pirmininko pavaduotojo pareigas ir kurias su didžiausiu pareigingumu sąžiningai atlieka. Už nuopelnus Lietuvai ir Lietuvos Atgimimo idėjai jis yra šiemet Vyr. Valdybos nutarimu pakeltas į LAS Garbės narius. Po Vydūno jis yra dabar vienintelis šios organizacijos garbės narys.

Baigiant, tenka pastebėti, kad gen. T. Daukantas ne tik išaugino jūrinę naująją Lietuvos kartą, bet jis ir šiandien, gyvendamas Argentinoje, nenutraukia ryšių ir su jūreiviškuiu ir su visu jaunimu ir yra didžiausias jaunimo bičiulis. Jis, kaip jūrininkas, yra amžinai jaunos ir lakios dvasios, pilnas naujų idėjų, naujų planų, pasiryžimo dirbti Lietuvai.

Šio proga kilniam Jubiliatui linkime dar ilgai ilgai būti su mumis ir tęsti Lietuvos Atgimimo darbą.

KALBANT APIE AMERIKONĖJIMĄ...

Štai jau penkeri metai, kai naujųjų lietuvių (ir nelietuvių) ateivių banga pradėjo plaukti Amerikon. Šiais metais tūkstančiai naujųjų ateivių turės teisę prašyti JAV pilietybės, jau nekalbant apie tuos, kurie jos paprašė ar ją gavo.

Bet pilietybės popieriai yra tik sausas dokumentas, nors ir suteikiąs tam tikrų, kad ir garbingų teisių. Tačiau jis dar neparodo tikrąjį naujojo ateivio "suamerikonėjimą" arba, kaip įprasta kalbėti, sutirpimą tame "amerikonizmo katile". Tatai reikia vertinti iš kitų požymių.

Dažnai naujųjų ateivių "suamerikonėjimą" vertinama pagal įsigytų automobilių ir namų skaičius. Tai labai paviršutiniškas ir netikslus vertinimas, nors kai kam tie dalykai itin krinta į akis, gal nebe tam tikro pavydo. Pavydo, kad jiems netenka pradėti naują gyvenimą šiame krašte už dešimtuką valandai, o už pusantro ar du dolerius. Bet namai, automobiliai ar banko knygelė yra netiksli diagnozė naujųjų ateivių suamerikonėjimo laipsniui nustatyti, nes prisitaikymas prie ūkinės konjunktūros sąlygų dar nereiškia žmogaus dvasinį persilaužimą. Tikrasis imigrantų suamerikonėjimas glūdi ne namuose ir automobiliuose, ne šaldytuvuose ir televizijoj, bet jų dvasiniame lūžyje, jų galvojimo, orientacijos pasikeitime ir turėtų vertybių perkainojime.

Yra klaidinga pažiūra, jog suamerikonėjimas emigrantą būtinai nurašo į gimtosios tautos nuostolius. Toli gražu, "amerikonėjimas" ne visuomet yra pražūtis savai tautai. O priešingai, atvejų atvejais, kai ateivis paseka šio krašto gyvenimo būdą, kai prisitaiko prie to krašto sąlygų, kai sugeba pasisavinti tai, kas šiame krašte yra gero, aplenkiant, kas blogo (dažnai būna priešingai, ir tai per nesusipratimą vadinama "suamerikonėjimu"), emigrantas savo tautai atneša tik naujų vertybių indėlį.

Reikia pripažinti, kad žymi naujųjų lietuvių ateivių dalis tikrai pažengė amerikonėjimo keliu, bet sykiu jie atnešė savo tautai asmenišką vertybių indėlį. Daugelis išmoko anglų kalbos, išmoko naujų amatų, įsigijo naujų specialybių ir pažino naujų darbo bei gyvenimo metodų. Daugelis lietuvių gydytojų, inžinierių ir kitų profesionalų tremties dešimtmetį praleido ne skęsdami užuomarštin, bet gilindami savo žinias pagal šio krašto reikalavimus ir tapdami pilnateisiais JAV profesionalais. Jie tikrai pažengė amerikonėjimo keliu, bet mūsų tauta jais gali tik didžiuotis.

Tačiau "suamerikonėjimu" negali didžiuotis tas ateivis, kuris nusigręžia nuo savo tautos, bet nesugeba pasisavinti tai, kas šiame krašte yra gero. Tik atvykus į šį kraštą teko sutikti vieną kitą tautietį, kuris išdidžiai pabrėždavo, jog jis esąs amerikonas. Deja, jų "suamerikonėjimas" būdingai pasižymėjo tik tėvynės niekinimu ir darkyta anglikonizmo žargonais gimtąja kalba, nors per kelerius dešimtmečius, praleistus šiame krašte, neišmoko bent pakenčiamai anglų kalbos, daugiau, negu reikia "šapoj" su "bosu" susikalbėti. Menkas tas dar "amerikonas", kuris tik tepažįsta savo darbovietę, težino savo gyvenamą namą ir gretimą gatvę, o šio krašto spaudos lobynai, bibliotekų, muziejų, meno ir mokslo vertybės neįkandami. Pats blogiausias "amerikonėjimas", kai prarandama tai, kas gero atsivežta iš savo gimtojo krašto, o nesugebama persiimti teigiamomis šio krašto vertybėmis.

J. Antanaitis

LIETUVIŠKAS VĖŽYS NEPIKTYBINIS

Spaudoje vis dažniau užtinkame straipsnių apie mūsuose įsimetusį vėžį. Jei jau ir profesoriai rašo, tai vėžio esama. Kitaip, jie nerašytų. Tik man atrodo, kad to vėžio piktybingumas abejotinas. Mano galvoje yra įstrigę šie, kiek liečia vėžį, atvejai:

Prieš 30 metų vasaros mokytojų kursuose Palangoje, Vydūnas skaitė eilę paskaitų, vienoje jų, kalbėdamas apie kovos dėl būvio esmę, paminėjo ir vėžį (tik žinoma ne lietuviškąjį, bet Viduržemio jūroje esantį) ir kaip ant delno išklostė, jog nežiūrint to vėžio piktybinio pobūdžio, savo esmėje jis esąs nenuostolingas.

1932 metais Kauno smulkių žemės ūkio šakų parodoje mano kaimynas pirko per šimtą gražiai išaugintų ir aukso medaliu atžymėtų vaismedžių. Sekanti metai pasitaikė lietingi, medeliai visi prigijo ir gražiai augo. Rudeniop kaimynas pastebėjo įsimetusį vėžį. Labai nusiminė, nes galvojo, jog vaismedžius dėl įsimetusio vėžio reikėsią sunaikinti ir net sodui vietą keisti. Kadangi tuo metu gyvenau Kaune, kaimynas įprašė mane pasiteirauti Žemės Ūkio Rūmų specialistų nuomonės. Užėjęs į ŽŪR sodininkystės skyrių, išdėsčiau reikalą ir, be to, pabrėžiau nerūpestingumą, atžymint aukso medaliu vėžiu apkrėstus medelius. Sodininkystės instruktorius, nusišypsojęs, klausia:

— Pasakyk tamsta, kaip ten yra su podirviniu vandeniu?

— Čia pat, — sakau.

— Tegul pirmiausia paviršutinį vandenį nuleidžia. Matomai būsią pašalinės įtakos pasėka — nieko baisaus, greičiausiai viskas savaime susitvarkys.

Tikrai, paviršutinį podirvio vandenį pašalinus, sekančią vasarą vėžio paliestų medelių žaizdos užgijo, toliau gražiai augo ir net šalčiausias žiemas atlaikė.

Profesorius Ivanauskas, skaitydamas zoologijos kursą, kartą priminė ir žuvinį vėžį pas kai kurias dekoratyvines žuvų rūšis. Šio vėžio įtakoje žuvys keičia savo pigmentus, kurie kaip tik ir suteikia joms spalvingumą. Šiaip, šis vėžys visai nekenksmingas.

Manyčiau, kad dabar dažnai spaudoje linksniuojamas lietuviškasis vėžys nėra piktybinis. Nuostolių dėl jo mums nėra, įvairios įtakos ilgainiui savaime išnyks, gi spalvingumas išryškina kai kurių savybes bei užmačias, susidaro intriga... Be to, netikėčiau, kad išeivijos negalavimų reiškiniai, net sąlygoms susidarius, jauniesiems būtų pavyzdžiu.

A. Šova

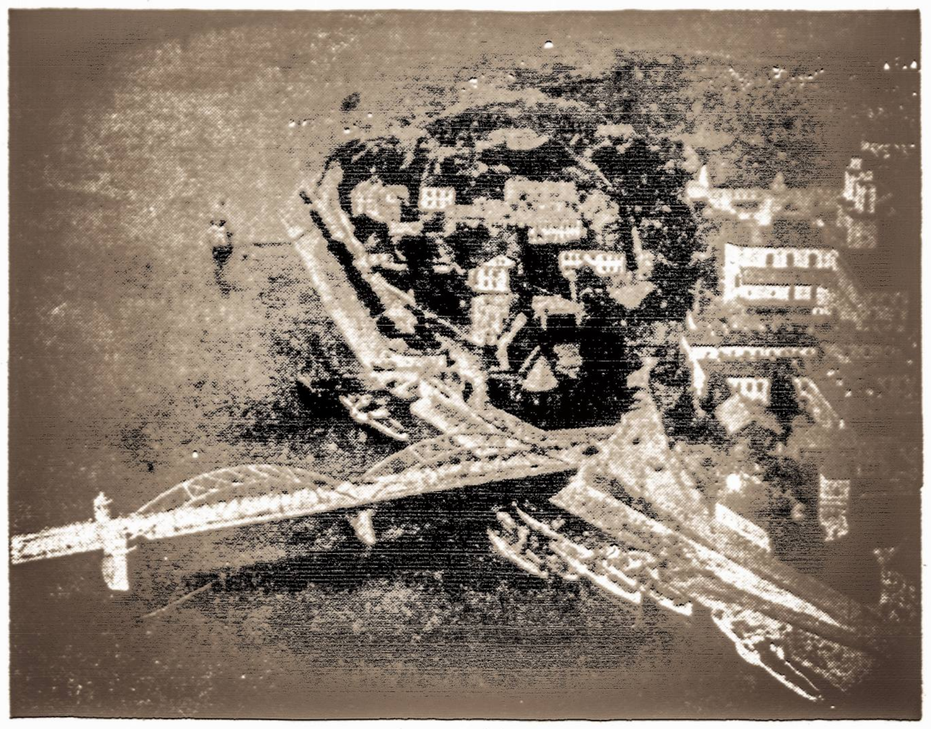

Žvilgsnis į senąjį Kauno miestą

SKRAIDANČIŲ LĖKŠČIŲ MEDŽIOKLĖ

1948 metai yra antroji "skraidančių lėkščių" era. Be to, jie yra pažymėti tragišku įvykiu.

Bet pirma, negu pradėsime kalbėti apie šį įvykį, turime įsidėmėti vieną gana svarbų reiškinį. Mūsų "svečiai", jei taip juos galima vadinti, griežtai laikosi mandagumo taisyklių. Ko jie čia atskrido — mūsų ar ko kito pažiūrėtų, bet niekados neparodė smalsumo iki nemandagumo. Nėra nė vieno pavyzdžio, kad jie būtų nusileidę. Tiesa, buvo kalbama, kad kažkas matęs tas "lėkštes" nusileidusias žemėje, bet tų kalbų niekas nepatvirtino. Priešingai, tie "svečiai" visą laiką vengė bet kokių santykių su žeme ir, nežiūrint savo pajėgumo, jie traukėsi žemės nykštukui iš kelio.

Bet grįškime prie istorijos.

Autoritetai nežinojo kas daryti. Jie patys savęs klausinėjo, kas tai galėtų būti? Tie, kurie iš tikrųjų buvo atsakomingi, teiravosi, kaip visuomenė reaguoja.

Na, jeigu ši beprotiška hipotezė pasirodytų tikra? Jeigu ši tiesa, už kurios žmogus nusitvėręs, būtent, kad jis yra vienintelis gyvūnas, kuris gali mąstyti, veikti ir tvarkyti savo paties likimą, staiga pasirodytų melaginga? Kitais žodžiais, jeigu staiga paaiškėtų, kad kažkur yra dar ir kitos būtybės, žymiai tobulesnės už žmogų?

Kaip žmonija, kuri mano, kad ji yra savo likimo šeimininkė, tuo atveju jaustųsi?

Į šiuos ir panašius klausimus niekas nieko aiškaus negalėjo atsakyti. Kadangi valstybių pareigūnai šiuo atveju buvo labai nepatogioje būklėje, todėl jie, kaip paprastai, užsičiaupė ir tylėjo.

Bet naujieji 1949 metai atnešė dovaną, kurios niekas nelaukė. Tai įvyko Fort Knox, Kentucky, kur saugojamas didžiausias aukso rezervas pasauly. Įvykis baigėsi mirtimi.

Buvo apie trečia valanda po pietų. Ten buvusi žmonių minia pamatė keistą daiktą danguje. Milžiniško didumo objektas, spindėdamas saulėje, skrido nepaprastu greitumu. Tuojau buvo įspėta karo policija. Atrodė, kad objektas skrido Godman aviacijos bazės kryptimi. Bazės sargyba taip pat buvo įspėta. Aerodromo žvalgybos bokšte susirinko visi aukštieji karininkai, ginkluoti žiūronais. Jiems stovintiems su pulk. Hix priešakyje, neteko ilgai laukti. Pro debesų plyšį jie pamatė "objektą". Jis buvo didelis. Technikų apskaičiavimu, apie 500 pėdų skersmens. Tai buvo naujo tipo "skraidanti lėkštė."

Bet ekspertai, susirinkę tame bokšte, nebuvo naivūs laukti, iki "lėkštė" jų malonumui, nusileis. Objektas skrido toliau. Vadovybės įsakymu, trys naikintuvai jau buvo ore. Jiems buvo įsakyta vytis "svečią".

Šių dienų lėktuvai turi vieną gerą ypatybę, būtent, kad su jais galima kalbėtis. Ekspertai tuojau išgirdo vieno piloto, kapitono Montell, balsą. Jis pranešė, kad "objektas" esąs priekyje, kad jis yra didelis ir, atrodo, metalinis. Paskiau jis sušuko: "Jis kyla!" Dar vėliau pridūrė: "Jis skrenda lėčiau, nėgu mes!"

Žodžiu, jis mėgino jį pasiekti. Bet po penkių minučių, kai piloto balsas vėl pasigirdo garšiakalbyje, jo tonas nebuvo toks tikras. Skraiduolis, lyg išsigandęs, skrido didesniu greičiu.

Netrukus atsiliepė kito piloto balsas, iš kito lėktuvo. Jis pranešė, kad Montell sekęs skraiduolį, bet dabar abu dingę debesyse.

Pagaliau, 3 val. ir 15 minučių vėl pasigirdo Montell balsas. Jis kyląs ir kyląs aukštyn. Objektas tolinasi. Montell žadėjo kilti iki 20,000 pėdų. Nepavijęs objekto, žadėjo grįžti.

Vėliau niekas nežinojo, kas atsitiko. Montell lėktuvo likučiai buvo rasti išbarstyti žemėje. Niekas nežinojo, kaip jis žuvo. Faktas, kad jis buvo miręs.

Fort Knox paskelbė komunikatą, kuriame buvo pripažinta, kad kapitonas Montell, besivydamas nežinomą lėktuvą, žuvęs...

Taigi, "skraidančios lėkštės" vijimasis baigė tragiškai. Smulkmenų apie įvykį raporte nebuvo. Tik iš liudininkų vėliau teko patirti, kad tai buvęs naujos rūšies diskas, iš kurio užpakalio veržėsi liepsna...

Tais metais buvo matyta ir daugiau "skraidančių lėkščių", bet jos nieko blogo neatnešė. Tik žmonės kalbėjo, kad tai paslaptingas ginklas...

Atrodė, kad viršum žmonių kabojo paslaptis, kurios niekas negalėjo išaiškinti.

Fargo aviacijos bazės (Dakota valstybėje) pilotas George Groman vieną spalio mėnesio dieną grįžo iš skraidymo. Iš aerodromo buvo jam pranešta, kad takas yra laisvas. Bet, žiūrėdamas žemyn, jis staiga pamatė tarp lėktuvo ir žemės šviesos kamuolį, skrendantį nepaprastu greitumu. Jis vėl kreipėsi į aerodromą... Bet ir šį sykį buvo atsakyta, kad kelias laisvas. Tada Gorman pasuko savo lėktuvą ir leidosi į tą šviesos kamuolį... Šis staiga sustojo ir metadoro, stovinčio prieš jautį, vikrumu, šoko į šalį. Pilotas vėl puolė, bet ir šį kartą be pasekmių. Po tos dvikovos, kurios metu šviesos kamuolys parodė nuostabų vikrumą ir orientaciją, jis pakilo ir dingo.

Vėliau paaiškėjo, kad ši keista dvikova buvo stebima iš apačios. Žmonės ją matė per žiūronus.

Pagal Gromano raportą, tas šviesos kamuolys buvo kažkeno vairuojamas. "Jis" turėjęs malonumo žaisti su žmogumi...

Kiti du stebėtojai matę "skraidančias lėkštes" viršum miško. Kai jos skrido, medžiai linkę, lyg audros paliesti.

Beje, nukritusio Montell lėktuvo dalyse rasti įbrėžimai. Nejaugi tai būtų buvusios kulkosvaidžių žymės? Nejaugi "lėkštės" naudotųsi tokiais primityviais ginklais? Tai tas pat, kaip atomine energiją varomas karo laivas naudotų strėles priešui atmušti...

Kas lieka daryti? Aišku, nejauku, kad mus kažkas stebi. Tuo labiau, kad tie "stebėtojai" turi geresnius lėktuvus...

Pirmaisiais metais iš visai patikimų asmenų buvo gauta net 400 pranešimų apie "skraidančias lėkštes". Dažnai jos būdavo matomos vos kelias sekundes. Labai retai būdavo progos jas nufotografuoti. Bet tokia proga, kuri pasitaikė 1949 metų balandžio mėnesį, buvo ypač puiki. Buvo giedra.

Verta pastebėti kai kurias šių "objektų" būdingas savybes. Jos skraido aukštai ir nepaprastai greitai. Jos skrenda be balso. Kai dangus apsiniaukęs, jos sunku įžiūrėti. Tik giedroje jos aiškiai matomos. Todėl ir atominiai bei raketiniai bandymai daromi tyruose — Naujojoje Meksikoje, Nevadoje ir Arizonoje.

Majoras R. B. Laughlin, raketų ekspertas, kartu su padėjėjais, atvyko į White Sands stovyklą tęsti tyrinėjimų. Vieną dieną buvo paleistas meteorologinis balionas. Staiga vienas jo padėjėjų atkreipė dėmesį į keistą objektą, praskridusį pro balioną. Tai buvo standartinio tipo diskas, skridęs apie 60 mylių aukštyje ir jo greitis buvo apie 18,000 mylių į valandą. Galėjo būti apie 100 pėdų skersmens. Nusileidęs prie pat balionio, diskas vėl pakilo. Ekspertai pripažino, kad joks žmogaus gamybos lėktuvas negalėjo taip greitai skristi.

Staigūs "skraidančių lėkščių" dingimai aiškinami jų plokštumu: jos staiga pasisuka ir todėl neįžiūrimos.

Vieną dieną, kai majoro Laughlin nebuvo stovykloje, buvo paleista į erdvę raketa. Ji buvo pakilusi taip aukštai, kad plika akimi nebuvo matoma. Staiga vienas karininkų sušuko, kad raketa grįžtanti

(Nukelta į 5 psl.)

Jungtinių Valstybių istorija

JEFFERSONUI PREZIDENTAUJANT

Jeffersono idėjos. – Louisianos nupirkimas. – Pradžia amerikiečių veržimos į Vakarus. – Konfliktas su Prancūzija ir Anglija.

Kai kurie istorikai mano, kad Jeffersono išrinkimas prezidentu buvo antroji Amerikos revoliucija. Tai gal truputį perdėta, bet faktas, kad, kartu su Jeffersonu, į valdžią atėjo nauja politinė filosofija.

Washingtonas ir Adams tikėjo laisve, bet ne demokratija. Jeffersonas, priešingai, tikėjo Amerikos visuomene. Užaugęs ūkininko šeimoje, jis mėgo savo kaimynus, o kaimynai mėgo jį.

Jis sukūrė tris idėjas, kuriomis remiasi Amerikos politika. Jis tikėjo decentralizuota valdžia, teigdamas, kad lokalinės valdžios geriau žino savo smulkius reikalus. "Mūsų kraštas yra per didelis", sakė Jeffersonas, "kad visus klausimus galėtų svarstyti centrinė valdžia. Tokiame atstume nei valdininkai, nei atstovai negali pasekti kasdieninių gyvenimo įvykių."

Antroji idėja: jis tikėjo, kad ūkio civilizacija viršija miesto civilizaciją. "Žemės darbininkai yra paties Dievo rinkta tauta, jeigu Dievas kada nors yra pasirinkęs tautą... Korupcijos papročiai žemės ūkio darbininkų tarpe būtų toks fenomenas, kuriam niekados jokioje tautoje nebuvo pavyzdžio."

Trečioji idėja — tai konstitucijos teikiama valdžios teisė Aukščiausiam Teismui. Jeffersonas sakydavo: "Kaip galima valdžia vadinti respublikoniška, jeigu didelė jos pareigūnų dalis neatsakominga prieš tautą?" Anot jo, valdžia, be nuolatinės tautos kontrolės, yra uzurpacija.

Bet, jeigu naujasis prezidentas nuo savo pirmtakų skyrėsi doktrina, tai elgesiu ir išsilavinimu jis buvo būdingas virginietis. Būdamas 18 amžiaus ir 19 amžiaus politiku, jis mokėjo derinti filosofiją su politika.

Jis nekreipė dėmesio į aprangą. Anglijos ambasadorių jis priėmė pantapliuose ir, žinoma, diplomatas tuo pasipiktino. Bet tai nebuvo apsileidimas. Jis negerbė anglų ir tuo būdu norėjo parodyti savo nepriklausomybę. Pagaliau jis žinojo, kad šis anekdotas, tuojau paskleistas krašte, jam padės rinkimuose.

Jis vengdavo turtingų bei įtakingų asmenų ir visą dėmesį skyrė farmeriams ir darbininkams. "Gerosios" Philadelphijos šeimos jo nekviesdavo. Bet jis būdavo malonus svečias. Buvo jautrus ir turėjo gerą skonį. Jo atmintis buvo ištisa enciklopedija, nors istorikai sako, kad tai buvusi "pradžios mokslo enciklopedija". Jis mokėjo graikų, lotynų ir prancūzų kalbas. Jis gyrėsi, išmokęs ispaniškai per 19 dienų viename laive, skaitydamas Don Quichotte. Savo namuose, Monticello, jis turėjo pasigaminęs vėjo rodyklę, kuri rodydavo vėją, kambaryje esant. Rūsyje buvo įrengtas keltuvas. Jis pats darė Monticello planus, ir tai buvo vienas gražiausių architektūrinių pastatų. Jam taip pat patikdavo reformos, kad jis net mėgino reformuoti evangelijas, keturias jų sujungiant į vieną ištisą pasakojimą.

Jeffersono populiarumas stebino visus todėl, kad jis nebuvo nei žymus oratorius, nei narsus karys. Mat, žmonės jautė, kad Jeffersonas jais pasitiki. Optimizmas yra pats ryškiausias amerikiečių sentimento pažymys. Jeffersonas buvo optimistas, kai tuo tarpu Adams — pesimistas.

Majoras l'Enfant, prancūzas paruošė planus federalinei sostinei, kuri turėjo būti pastatyta Potomac upės slėnyje.

Projekte buvo numatyta pastatyti Kapitolių, kur turės posėdžiauti Kongresas, puošnius rūmus prezidentui, plačias alėjas, aikštes ir paminklus.

Bet vieta, kurioje šiandien stovi Washingtonas ,1800 m. dar buvo klampynė. Kapitolius dar nebuvo baigtas, ir keletas negrų lūšnų sudarė miestą. Tačiau buvo nutarta Washingtone daryti inauguracijos iškilmes. Kovo 4 d. Jeffersonas apsigyveno paprastame pansione, vadinamame Conrad. Iškilmių dieną jis pėsčias nuėjo į Kapitolių. Jis vilkėjo kostiumą, kurio medžiaga buvo austa Amerikoje. John Marshall, kurį dar prezidentas Adams buvo paskyręs vyriausiuoju teisėju, Jeffersoną prisaikdino prieš Bibliją. Paskui prezidentas perskaitė savo inauguracijos kalbą:

"Gerosios šeimos", kurios Jeffersono asmenyje bijojo pamatyti Robespierre ar Maratą, lengviau atsiduso. Kova buvo sunki, bet ji baigėsi ir visi turėjo paklusti įstatymų. Dirbant visuomenės gerovei, reikia atsiminti šventą principą: daugumos valią. Bet daugumos valia turi būti suderinama su mažumos teisėmis.

"Nuomonių skirtumas nereiškia principų skirtumo. Mes pavadinome skirtingais vardais to paties principo brolius. Mes esame republikonai, bet kartu ir federalistai".

Ką jis tuo norėjo pasakyti? — Veltui abiejų partijų vadai teiravosi. Greičiausiai, kad kraštas buvo už respubliką, prieš monarchiją ir už federaciją, prieš anarchiją.

Prezidentas skelbė toleranciją visiems, net ir tiems, kurie buvo priešingi sąjungai. Jis sakė, kad teisingumas yra visiems lygiai taikomas. Spaudos, žodžio, prekybos laisvė ir draugingi santykiai su visomis tautomis.

"Kartais yra sakoma, kad žmogus nesugeba valdytis. Bet ar mes radome angelų, kurie būtų virtę karaliais?"

Jeffersonas galvojo, kad tinkama valdžia yra tik ta, kuri leidžia žmonėms ramiai dirbti savo darbą. Jis žadėjo apmokėti skolas, vengti karo ir pabrėžė, kad nedidins valdininkų skaičiaus.

Iškilmėms pasibaigus, Jeffersonas pėsčias grįžo į Conrad pensioną ir ten sudarė savo kabinetą, valstybės sekretorium paskirdamas Madisoną. Abu buvo kilę iš Virginijos ir, be to, Jeffersonas savo širdyje Madisonui turėjo tėviškos globos jausmą, nors amžiaus skirtumas tarp juodviejų buvo nedidelis: Jeffersonas buvo 58, Madisonas — 50 metų. Prezidentas Jeffersonas buvo stambaus ūgio, valstybės sekretorius — smulkaus.

Po keleto savaičių Jeffersonas persikėlė į prezidento rūmus, kuriuos žmonės juokais vadindavo "karališkais". Priėmimuose Jeffersonas panaikino ceremonijų nuostatus, ir svečiai sėsdavosi kur jiems patikdavo. Jie galvojo, kad kiekvienas žmogus yra lygus, vistiek kas jis bebūtų — amerikietis, ar kitatautis — ir todėl visi turėjo būti lygiai vertinami.

Tik virtuvėje buvo Virginijos tvarka. Jeffersonas buvo našlys, ir gražuolė Dilly Madison, valstybės sekretoriaus žmona, ėjo "First Lady" pareigas rūmuose.

"Mes esame republikonai, bet kartu ir federalistai". Teorijoje šis sakinys skambėjo gražiai, bet praktiškame gyvenime reikėjo atsižvelgti į partijų sentimentus. Gi partijos reikalavo savo žmonėms vietų. Adams, prieš pasitraukdamas iš prezidentūros, į visas vietas paskyrė federalistus. Šis "vidurnakčio" paskyrimas buvo surišęs Jeffersonui rankas. "Valdininkai ilgai gyvena ir patys nepasitraukia", — sakydavo Jeffersonas. Tuo tarpu jo draugai reikalavo "apvalyti" administraciją. Tai nebuvo lengva. Bet, partijos vadų spaudžiamas, jis negalėjo priešintis. Kiek tik konstitucija leido, jis pradėjo atleidinėti valdininkus, kurie buvo kitokios nuomonės.

Tai buvo pirmasis "valymas" administracijoje. Vėliau tai darė ir kiti prezidentai. Tik Jeffersonas čia buvo labai švelnus.

Pats didžiausias Jeffersono žygis, kurį jis atliko savo tarnybos metais, tai Louisianos nupirkimas.

Ši teritorija buvo žymiai platesnė už tą, kurios vardu vadinama šiandieninė Louisianos valstybė. 1763 metais prancūzai Louisianą buvo perleidę ispanams, kurie amerikiečiams leido plaukioti Mississippi upe ir kraustyti savo prekes Naujajame Orleane. Šios dvi teisės buvo būtinos vakarų ūkininkams, kuriems upė buvo vienintelė susisiekimo priemonė. Jie pradėjo nerimauti, kai sužinojo, kad Ispanija 1802 metais, mainais už Toscane, Louisianą grąžino Prancūzijai. Bonapartas, kurio žvaigždė tada buvo pačioje viršūnėje, atrodė pavojingesnis kaimynas, negu silpna Ispanija.

Talleyrandas, kuris žinojo Ameriką, ragino Pirmąjį Konsulą atstatyti prancūzų imperiją ir Mississippi slėniu sujungti Louisianą su Kanada. Generolui Leclerc buvo pavesta misija išlipti Naujajame Orleane. Tada Jeffersonas Prancūziją įspėjo: Jeigu prancūzų kariuomenė užims Mississippi slėnį, Amerika mesis į Anglijos glėbį. Jis pavedė Monroe ir Livingstonui derėtis su prancūzais, siūlydamas jiems 50 milijonų už Floridą ir Naująjį Orleaną. Jei prancūzai atsisakytų, tuo atveju jiems buvo įsakyta prašyti teritorijos kairiajame Mississippi krante. Jeigu to nepavyktų gauti, reikalauti teisės plaukioti upe. Nesekmės atveju, Monroe ir Livingstonui buvo įsakyta tartis su anglais.

Amerikos pasiuntiniai buvo labai nustebinti, kai jiems Talleyrandas pareiškė: "Pirkti Naująjį Orleaną? Kodėl tik Orleaną? Ar jūs nenorite visos Louisianos?"

Mat, Leclerc armija, kuriai buvo pavesta malšinti sukilimą Saint Dominge, turėjo nemažų nuostolių. Prancūzams kenkė klimatas ir, be to, Pir-

(Nukelta į 7 psl.)

KAIP KOMUNISTAI RŪPINASI LIETUVOS DARBO ŽMONĖMIS

Bolševikinėje Tiesoje š. m. liepos 17 d. buvo įdėtas vedamasis "Rūpinimasis darbo žmogumi". To straipsnio pradžioje nurodytos kai kurios sąjunginės įmonės — Vilniaus Elfa, Kauno Pergalė — kuriose tedirba veik vieni rusai. Tiems atvykėliams minėtos karo tikslams dirbančios įmonės pastatė gyv. namus. Aišku, kad tuose namuose tegalėjo butą gauti tik rusai. Lietuviai, net ir tose įmonėse dirbantieji, turi skursti nepaprastai bloguose rūsiuose.

Vedamojo autoriaus, suprantama, komunistas , pradeda verkšlenti, esą, komunistai pasižymi beširdiškumu ir abejingumu tvarkydami lietuvių darbininkų reikalus. Ten prikaišiojama, kad atskiros ministerijos ir apstybė įmonių nepastato darbininkams gyvenamų namų, nors tam reikalui buvusios skirtos sumos. Kas kaltas, kad statybos planas neįvykdytas? Aišku, tik komunistų partija. Rusų komunistų partija ir jos padalinys, esąs Lietuvoje, ruošia planus ir juos vykdo. Juk nereikia priklausyti kom. partijai, kad žinotum priežastis, dėl kurių gyv. namai nestatomi. Maža paskirti pinigus tam tikslui. Gyv. namams statyti reikalinga medžiaga ir darbo jėga. Dabar Lietuvoje trūksta medžiagos ir darbo jėgos. Lietuvoje pagaminamą medžiagą, įskaitant ir rąstus, rusai išgabena į krašto gilumą. Pramonės įmonės pirmiausia turi įvykdyti vadinamuosius planus, kad kuo daugiausia prekių atitektų rusams. Darbo jėgos trūkumas miestuose, o ypač kolchozuose, yra labai ryškus. Dėl to trūkumo pirmiausia yra kalti komunistai, įvedę visuotinę suirutę ūkyje.

Tame straipsnyje baramasi, kad įmonės nestatančios darbininkų bendrabučių. Visi gerai žino, kad darbininkai nesidžiaugia bendrabučiais. Juose yra susitelkę įvairaus plauko perėjūnai ir komunistinėje santvarkoje išaugę padaužos, kurie tų bendrabučių žmonėms padaro gyvenimą tiesiog nepakenčiamą. Tačiau leiskime vedamojo autoriui prabilti ir papasakoti, kaip komunistai rūpinasi darbo žmogumi:

"Bloga padėtis Vilniaus Komunaro gamyklos darbininkų bendrabutyje, esančiame Aguonų gatvėje. Jame nešvaru, grindys nedažytos, lyjant pro lubas teka vanduo. Tokia netvarka darbininkai skundžiasi fabriko direktoriui, draugui Jermakovui. Tačiau pastarasis tik ranka numoja. Kas davė draugui Jermakovui teisę abejingai žiūrėti į darbininkų buitinius reikalus?"

Atsakymas labai paprastas: o gi rusų komunistų partija. Toji partija į Lietuvą atsiuntė šimtus jermakovų, kurie rūpinasi savo, kitų rusų, bet ne lietuvių darbininkų buitiniais reikalais. Vedamojo rašeiva kaltina pramonės ministerijos atsakinguosius pareigūnus. Tie pareigūnai taip pat rusų kom. partijos paskirti. Todėl visiems aišku, kad už negeroves Lietuvoje ir nesirūpinimą lietuviu darbininkų reikalais turi atsakyti ne kai kurie jiešmininkai, bet rusų komunistų partija ir komunistiniai vadeivos Lietuvoje.

"Mūsų mintys amžinai į Vilnių plauks".

Jei ten yra priekaištaujama, kad Šiauliuose Elnias, Vilniuje įmonė Sparta nepastatė darbininkams bendrabučių, kaltos ne vien tos įmonės. Tas rašeiva, matyti, jau nebepasitikėdamas komunistų partijos sumanumu, siūlo darbininkams statyti tik sau vad. "individualinius namus". Jei ne tie individualūs namai, pvz., Šiauliuose — nebūtų galima ne tik kambario, bet ir surasti kampo apsigyventi.

Jei komunistai leistų vykdyti individualią statybą, Lietuvos sugriauti miestai, o ypač iš jų Šiauliai, Tauragė, Kretinga, jau būtų visiškai atsistatę. Jei komunistai, Lietuvą laikydami vergovėje ištisą dešimtmetį, atstatyti nesugebėjo ir pašalinti butų trūkumo, negalima turėti vilties, jog galėtų žmoniškiau patenkinti darbininkų buitinius reikalus.

●

● **Šiaurės Italijoje siaučia šiltinės epidemija. Apie 130 asmenų paguldyta į ligonines.**

Skraidančios lėkštės...

(Atkelta iš 4 psl.)

atgal... Tą patį pastebėjo ir kitas karininkas. Bet tuojau paaiškėjo, kad objektas baltos spalvos ir mažesnis už raketą. Bet, nespėjus nė pranešti, kad reikia slėptis, tolumoje pasigirdo trenksmas. Tai buvo ženklas, kad pagaliau raketa nukrito. Taigi, kas buvo tas objektas, kurį karininkai pradžioje laikė raketa?

Kitą kartą pats majoras Laughlin matė, kaip du "žvalgai" lydėjo raketą, lyg norėdami ją studijuoti. Tik šį kartą diskai buvo mažesnės formos. Pažymėtina, kad vienas tų diskų vis užbėgdavo raketai "už akių" ir vėl grįždavo į savo vietą. Po kiek laiko, abu diskai, palikę raketą, nuskrido aukštyn.

Ir šį įvykį stebėjo ne vienas asmuo. Visi liudininkai turėjo stiprius žiūronus.

Seka: "Iš kur jos atskrenda?"

TREMTINIO DIENORAŠTIS

PR. STIRBYS

Nueiname su Ignu. Pristato mus policijos vadui su raportu:

— Tamstą vade, šie du vyrai lietuviai, važiuoja su šeimomis, vienu vežimu, vienu arkliu ir viena karve... — čia truputį pertraukė, matyt, pamiršęs, iš kur važiuojame, bet atsiminęs, giliai atsikvėpė ir pridūrė, — ... iš Lietuvos į Mecklenburgą!.. Tik neturi jokių popierių, jokių popierėlių! — paskutinius žodžius ypatingai pabrėžė, kartu parodydamas dar tokį žestą, lyg mes iš tikrųjų ničnieko neturėtume.

Policijos vadas skubiai atleido kažkokį interesantą nuo Krokuvos, metė ant stalo krūvą popierių, pasitaisė storus akinius ir atsigrįžo į mus. Peržvelgęs nuo galvos iki kojų, tarė:

— Tai ko jūs norite?

— Kvailas esi, kaip prūsas, po pietų! — vos nerėžiau jam į akis.

— Mes nieko nenorime, tik toliau, link Mecklenburgo, važiuoti, — ramiai pasakiau.

Šis dėbtelėjo per akinių viršų į mane ir užriko visai "tarnybiškai":

— Kai visi vokiečių vyrai frontuose kraują lieja, kai namie tik moterys vargsta, tai jūs sau kažkur trankotės! Po pauzės su ironija pridūrė: Į Mecklenburgą užsimanė...

Jo tonas man nepatiko ir iš karto priminė nupenėtą bekoną, kuris žviegia — alkanas, ar ne. Savotiškas cinizmas rodė, kad su juo gali būti nekoks pasikalbėjimas. Dar kažką pagalvojęs, vėl užklausė:

— Kiek metų?

Maždaug penkerių metų tikslumu atsakėme. Šis vėl nutilo. Jo pauzės ėmė darytis įtartinos. Pradėjo nervintis ir mus atvedęs žandaras. Pastoviniavęs nuo vienos kojos ant antros ir, matyt, pagaliau nebeiškentęs, sako:

— Tamsta vade! Jiems reikia "marschbefėlį" išrašyti.

— Aha-a! Sakai, popierių jiems reikia! — murmtelėjo, lyg iš miego atsibudęs vadas. Žengė porą žingsnių žandaro linkui ir patyliais, bet tiek, kad aš galėjau nugirsti, tarė:

— Nuvesk juos į SS Polizei, o iš ten... grąžinsi vėl pas mane!

Žandaras pasitempė, kakta ir taip raudona tvykstelėjo krauju. Sukando dantis, kažką sau panosėje sumurmėjo ir apsisuko. Mane įspylė prakaitas ir jaučiau, kad kojos darosi nebeklušnios. Pasidarė aišku visas policijos vado gudravimas: mus siunčia į SS Polizei būstinę kur užregistruos "savanoriais" ir padės ten, kur jie norės... Būsime aprengti uniformomis, į rankas įspraus šautuvą ir... sudiev laisvė ir šeima, sudiev kelionė ir bėgimas nuo nelemto bolševiko, kad netrukus galėtume patekti tiesiai į jo nasrus... Bet nenustojau lygsvaros ir tuo pačiu akimirksniu palinkėjau šiam nacių šului būtinai susidurti su bolševikiniais čekistais ir iš jų pasimokyti "essesininkų" verbavimo.

Ignas, iš viso nesupratęs šio pasikalbėjimo reikšmės, einant iš nuovados, užklausė:

— Tai kodėl čia nedavė tų popierių? Kur dabar dar liepė eiti?.. Ar iš viso neduos?..

— Duos!.. — nekantriai nutraukiau. Turėsime dar kitur eiti! — nenorėjau daug aiškinti ir jam gadinti nuotaikos.

Tuo tarpu, išėjus gatvėn, žandaras atsisuko į mane ir pro sukąstus dantis iškošė:

— Donnerwetter!.. Tai žmogus!... Verfluechter Mensch! — jis prapliupo keiksmais ir neperstojo einant šaligatviu, sklaidėsi rankom, dairydamasis į šalis ir tartum jieškodamas kur išlieti savo pyktį.

Supratau, kad išties nekokie bus "pietūs". Einame toliau, o aš jau mezgu, kaip iš tos velniavos išsisukus, ir reikia būtinai nuspręsti iki SS būstinę pasieksime. Tada bus per vėlu. Ar kalbinti tą žandarą ką nors pasiūlant mūsų paleidimui, nes jau buvome patyrę, kad už "tepalus" vokiečiai padarydavo nemažas "paslaugas", ar tiesiog sprukti kur nors į skersgatvį ir duoti kojom valią? Pastarąją mintį tuoj atmečiau, kaip netikusią, nes tada blogai likusiems, o be to, ir mums patiems be maisto ir atsarginių rūbų ne kokios būtų dienos. Automatiškai nusitvėriau pirmosios minties ir, nieko nelaukdamas, nutariau pradėti veikti.

— Atleiskite, pone wachmistre! — užkalbinau piktą ir susirūpinusį, dar vis neatlyžtantį žandarą, sąmoningai duodamas jam aukštesnį laipsnį. — Ar tolli iki SS Polizei būstinės? — Nors aiškiai mačiau, jog tą nelemtąją būstinę jau buvome pradžioje miesto pravažiavę. — Mes jau gana pavargę, toli nebegalime vaikščioti, šiandien visą kelią ėjome pėsti...

Žandaras staiga sustojo, apsidairė ir, nekreipdamas dėmesio į mano klausimą, tarė:

— Kur jūs dabar norite vykti?.. Aha-a, tiesa!.. Reiškia į Mecklenburgą!

— Bus gerai! — tvykstelėjo mintis, nes matėsi, jog jis turėjo kitą planą ir mus pristatyti nurodyton vieton visai nesirengė.

— Taip! Mes norime tuoj važiuoti toliau... — atsakiau nudžiugęs.

— Žinote ką? Tiesa!.. Kur jūsų vežimas? — žandaras aiškiai jaudinosi ir niekaip negalėjo susigaudyti ką norįs pasakyti, —aha! Rodos aikštėje. Tuoj... susiraskite moteris ir visus kitus ir... moment... — pastarąjį žodį ypatingai pabrėžė ir pasilenkęs prie mano ausies dar įsakmiau pakartojo, — moment, pranykite iš miesto! Supranti! tuoj pranykite iš miesto. Manęs jūs nežinote ir nepažįstate. Supranti! Jūs nebuvote manęs net sutikę! Schnell! — ir man nespėjus net padėkoti, jis staiga dingo skersgatvyje už namo kerčios.

Aš dar, lyg abejodamas greito pasisekimu tikrumu, stovėjau vietoje, nebesumegzdamas ką toliau daryti. Bet, žinoma, tai truko tik akimirksnį, kai orientacija vėl grįžo, bet tuo metu prakalbėjo Ignas mane galutinai grąžindamas į tikrąją padėtį.

— Tai kur gi jis dabar nuėjo?.. Kodėl nedavė jokio leidimo?.. Kur mes eisime?

Jo abejingumas ir nesiorientavimas mane prajuokino.

— Kaip gera, kai kada nemokėti svetimų kalbų! — pagalvojau, pažiūrėjęs į brolį.

— Dabar skubiai imk vadžias ir tuoj laukan iš to prakeikto miesto! — pasakiau jam skubiai. Sustok tik pervažiavęs priemiesčius, o aš susijieškosiu moteris ir tave pavysime pėsčiomis. Niekur nebesustok ir nekreipk dėmesio, jeigu kas ir prakalbinti norėtų... Tik skubiai!

Aš atsilikau ir, dar kurį laiką pasisukiojęs gatvėse, pamažu, lyg niekur nieko, nuėjau kavinėn, kur buvo likę moterys, tėvai ir vaikai. Jiems daug aiškinti nereikėjo, nes vežimo jau aikštėje nebesimatė, po vieną ar du nuėjo mano nurodyta kryptimi. Išėjau paskutinis, aikštės pakraštyje pastebėjau besidairant ir aną, raudonu veidu žandarą, kuris, matyt, dėl visa ko atėjo pasitikrinti, ar jau viskas tvarkoje ir, nieko nebepastebėjęs, plačiu mostu nusispjovė, pasukdamas priešinga kryptimi.

Po to nutarėme didesnių miestų vengti, važiuojant kad ir toliau, kad tik nebepapuolus panašion situacijon, kur vargu pasitaikys panašus žandaras...

Pavojus moko atsargumo, o atsargumas — dorybė!

(Bus daugiau)

BAIMĖ YRA APKREČIAMA LIGA

Laboratorijos studijomis įrodyta, kad baimė yra daugiau apkrečiama, negu bet kokia epidemiška liga. Tyrimais nustatyta, kad vien tik buvimas šalia baimės apimto asmens, jau sukelia mumyse neaiškią baimę, nežinant kodėl. Neseniai atliktos Kalifornijos universiteto studijos rodo, kad vien tik klausydamas baimės ir rūpesčių kankinamų asmenų balso, užregistruoto patefono plokštelėse, jūs tuojau būsite to paveiktas.

Universiteto tyrinėtojai atliko įdomų bandymą, panaudodami dvidešimt du psichiatrus. Iš pradžių, jie užregistravo patefono plokštelėse asmenų, sergančių nervų ligomis, diskusijas apie jų baimę ir rūpesčius. Vėliau, psichiatrai klausėsi šių plokštelių. Pasiekta nuostabių rezultatų. Prieš klausantis, psichiatrai buvo ramūs, nejautrūs. Jiems besiklausant šių plokštelių, jų ramybė iš lėto pradėjo dingti. Daug jų pradėjo nerimauti, kiti reikšmingai vienas į kitą žiūrėti. Jų veiducse aiškiai buvo matomi nervingumo ir susirūpinimo ženklai. Atlikus bandymą, daug psichiatrų prisipažino buvę sumišę, kaip tie ligoniai, kurių balsų jie klausėsi.

Jei kartais jūs jaučiate staigią baimę, be aiškios priežasties, galimas dalykas, kad jūs apsikrėtėte kito asmens baime, panašiai kaip apsikrečiama sloga. Iš tikrųjų, studijos rodo, kad daug mūsų baimių neprasideda mumyse, bet kito asmens prote. Surasti tokios baimės kilmę, panašu į bandymą surasti nuo ko jūs apsikrėtėte sloga. Tą neišaiškinamą nervingumą, kurį jūs vakar patyrėte, galbūt, jums perdavė jūsų viršininkas, gavęs jį nuo asmens, su kuriuo pietavo, o tas vėl gavo jį nuo lėktuvo keleivio. Tikrai, galimas dalykas, kad tas neišaiškinamas nerimas, kankinęs jus šį rytą požeminiame traukinyje, kilo asmens prote, nutolusio nuo jūsų per tūkstantį mylių ir kurio jūs nepažįstate.

Kiek laiko tokia "apgavikė" baimė gali smogti mums aplink ir kiek žmonių ji gali apkrėsti, jūks psichologas nebandys net nustatyti. Tyrinėtojai išaiškino, kad tokiai baimei niekas nėra atsparus, net gyvuliai gali ja apsikrėsti nuo žmonių.

Psichiatras G. H. Preston pažymi, kad kūdikis, motinos laikomas ant rankų, pradeda iš baimės verkti, jei motina yra išsigandusi. Taip pat jis susekė, kad dažnai vaikus sunku užmigdyti, nes motina yra apimta nepagrįstos baimės, būk vaikui naktį kažkas blogo atsitiks, o ši baimė tuojau persiduoda vaikui, todėl vaiką atskirame, tamsiame kambaryje kartais neįmanoma užmigdyti.

Įdomu, kaip baimė veikia mūsų galvojimą. Maža baimė tiktai trukdo protinį vyksmą, o kraštutinė baimė gali jį visiškai paralyžuoti. Psichiatras E. Lodholtz nurodo, kad baimės apimtas žmogus gali netekti atminties. Jei jūs bijote, jūs ką nors užmiršite, ką jūs turite atlikti. Siaubo metu žmogus gali užmiršti net savo pavardę.

New York Academy of Medicine mokslininkai rado, kad baimė pagamina kraujuje paslaptingą chemikalą, kuris priverčia gyvybinius organus susitraukti. Šis keistas chemikalas tuojau išnyksta iš kraujo, kai žmogus nusiramina. Greičiausiai, šio chemikalo įtakoje įvyksta žmogaus kūne pasikeitimas. Medicinos tyrinėtojai nurodo chronišką baimę ir nerimą, kaip galimus veiksnius visoje eilėje ligų, kaip, pvz.: širdies ligos, cukrinės ligos, aukšto kraujo spaudimo, žarnų uždegimo, dusulio, sąnarių uždegimo (arthričio).

Mokslininkai iki šiol dar nėra visiškai išaiškinę šį keistą chemikalą ar nustatę jo fizinius padarinius mūsų kūne. Tačiau, bandymai rodo, kad jis trukdo mūsų vidaus organų, ypač skilvio, veiklai.

Baimė ir nerimas, nors ir švelnioje formoje, kenkia mūsų kūnui. Jei jos tolydžio didėja, jos gali būti taip pavojingos, kaip pavojingiausi nuodai. Iš pradžių būna baisus mėšlungis, sutraukęs kraujo indus, vėliau staigus širdies susitraukimas, po to visiškas paralyžius ir mirtis.

Atsitikimai, kad baimė yra staigios mirties priežastis, daug dažniau pasitaiko, negu paprastai manoma. Įrodyta, kad visa eilė mirčių neva dėl širdies ligos ir kitų priežasčių, iš tikrųjų buvo sukeltos baimės. Psichiatras N. S. Yawger, rūpestingai tyręs, rado, kad baimė buvo mirties priežastimi, pradedant nuo nenuodingos gyvatės įgėlimo iki gąsdinančių įvesdinimo ceremonijų į sektą. Jis sako, kad gydant nuo gyvatės įgėlimo, svarbiausia nustatyti, ar gyvatės būta nuodingos ar nenuodingos, nes gerai žinoma, kad daug asmenų mirė vien tik dėl baimės, nors buvo įgelti nenuodingų gyvačių.

J. E. Davis, penkiolikos metų berniukas iš Cullman, Alabama, visą gyvenimą bijojo vandens, nors to ir nemėgo rodyti. Pagaliau, mokyklos draugų įerzintas, jis šoko į St. Bernard mokyklos juosmens gilumo kūdrą. Keletą sekundžių jaunuolis stovėjo nejudėdamas sekliame vandenyje, vėliau apsivertė aukštielninkas, beprotiškai šaukdamas pagalbos. Jis buvo ištrauktas, net nepasinėręs į vandenį, bet jau nebegyvas. Kūno skrodimo sprendimas: mirties priežastis — baimė.

Kaip greitai baimė gali užmušti, priklauso nuo asmens. Kartais ji smogia, bet iš karto neužmuša, o tik kiek laiko praslinkus, panašiai kaip delsiamoji bomba, kuri sprogsta vėliau. San Diego mergaitė M. A. Parker buvo siųsta į krautuvę. Ji grįžo namo drebėdama. Jai einant per gatvę, automobilio sirena taip ją išgąsdino, kad ji viską pamiršo. Ji skundėsi galvos skausmais ir atsigulė. Po dviejų valandų tėvas rado ją be sąmonės. Nuvežus į ligoninę, ji netrukus mirė. Skrodžiant paaiškėjo, kad uždelstas baimės smūgis sukėlė smegenų kraujoplūdį.

Neseniai Anglijoje ypatingai baisus įvykis turėjo būti iškirptas iš kino kronikos. Daug žiūrovų visiškai neteko sąmonės ir buvo išnešti. Privačiai rodant šį įvyki, teatro direktorius staiga pradėjo sunkiai kvėpuoti, sustingo vietoje ir sukniubo negyvas.

Iki šiol buvo ginčijama, ar žmogus siaubo apimtas gali per naktį pražilti. Dabar šis reiškinys yra moksliškai patvirtintas tokių autoritetų, kaip dr. H. Montgomery ir Britanijos įžymaus dermatologo, dr. A. Savill. Nustatyta, kad plaukuose greitai susidaro mikroskopinės oro pūslelės, kurios taip pakeičia natūralų plaukų pigmentą, kad plaukai atrodo balti ar bespalviai.

Įžymus akių ligų specialistas, dr. M. J. Schoenberg praneša, kad dažnai tikrinant akis, žmonės menkai mato, nes būna išsigandę. Columbia universiteto tyrimai rodo, kad penkiais atvejais iš dešimties, asmens pajėgumas matyti žymiai mažesnis, jei jis nors šiek tiek būna išsigandęs.

Mokslas rado, kad kuo aukštesnis ašmens išsilavinimas, tuo jis mažiau bijo. Alabama kolegijoje buvo rūpestingai užregistruota ir įvertinta tūkstanties studentų baimė. Vėliau kiekvienas šių studentų atliko inteligencijos pratimą. Surasta, kad mažėjant inteligencijai, didėja palinkimas baimei. Psichologas M. H. Means, vadovavęs šiai studijai, sako, kad inteligencija vaidina svarbų vaidmenį ne vien tiktai baimei įsigyti, bet taip pat, ar ši baimė liks ar bus nuo jos išsivaduota. Mažesnės inteligencijos asmuo, tuo labiau, jei jis jausmingas, įsigyja daugybę baimių. Būdamas apribotų sugebėjimų, jis negali jų nagrinėti, todėl, paprastai, nesugeba nuo jų išsivaduoti.

Kitos studijos rodo, kad primityvių ir neapšviestų tautų tarpe baimės ir fobijos (neprotinga, nuolatinė baimė tam tikro daikto ar daiktų klasės) daug dažnesnės ir stipresnės, kaip aukštesnės civilizacijos tautų.

Psichologiniais bandymais susekta, kad, tiesą sakant, kiekvienas vidutiniškos inteligencijos asmuo gali išsivaduoti nuo savo baimių daugumos. Bandyk šias paprastas, kitų išmėgintas taisykles:

1. Nelaikyk savo baimės paslaptyje. Jei taip darai, ji plečiasi. Bet tai nereiškia, kad jūs turite kiekvienam sutiktam asmeniui užkrauti savo nerimą ir bėdas, o tai, kad jūs turėtumėte turėti bent vieną artimą, patikimą draugą, su kuriuo galėtumėte išsikalbėti. Iškelk baimę į dienos šviesą, ir nustebsi, kiek daug jos esama nepagrįstos, net juokingos. Dalindamasis savo silpnumo priepuoliais su kitu suprantančiu asmeniu, atgausi teisingą perspektyvą.

2. Daryk tai, ko bijai. Psichologai sutinka su Emersono pasakymu: "Daryk tai, ko bijai ir baimė tikrai mirs". Prof. Dollard, įžymus Yale universiteto baimės specialistas, aiškina, kad bijant, pirmiausia reikia sustoti ir galvoti. Įveik įprotį bėgti nuo pavojingų situacijų. Rūpestingai jas analizuok. Jei jūs nerandate jokio pagrindo baimei, o visvien tebebijote, daryk tai, ko bijai. Jei tai yra giliai įsišaknijusi fobija, su kuria kovojate, reikia pradėti kovą palaipsniui, geriausiai, patyrusiam, kvalifikuotam specialistui vadovaujant.

3. Užuot galvojęs apie baimę, nerimą ir nepasisekimus, tuojau veik.

Mūsų baimė daugiausia kyla dėl to, kad mes protiniai einame per tiltą anksčiau, negu iš tikrųjų jį pasiekiame. Geriausias būdas įveikti šį mus kankinantį įprotį — mažiau jaudintis ir pendėtai rūpintis, o daugiau fiziniai veikti.

J. Str.

Trys milijonai tablečių kovai su džiova.

Dideli skaičiai rodo elgetiškumą

Vilniaus radijas paminėjo dešimties metų įsako sukaktį dėl pašalpos teikimo daugiavaikėms motinoms. Šį mostą išgyręs, radijas pateikia šiokių tokių duomenų savo pasigyrimams paremti. Tačiau duomenų ieškota ne kuriam gausiai žmonių gyvenamam mieste, bet tolimiausios provincijos užkampiuose. Ir, kaip pavyzdys, įpatiekta Kretingos rajonas. Girdi, ten per dešimtį metų daugiavaikėms ir vienišoms motinoms išmokėta 15 milijonų rublių. Išsyk pažiūrėti atrodo, kad tam tikslui skirta nemaža suma. Tačiau atydžiau ištyrus suteiktąją pašalpą, paaiški, kad tai būta labai mažos paramos.

Pašalpa yra labai maža net ir tuo atveju, jei ji buvo suteikta tik toms motinoms, kurių skaičiai paminėti radijo pasigyrime, būtent: 19 motinų, gavusių didvyrės motinos vardą, 184 — šlovės ordiną ir 307 — motinystės medalius. Iš viso tokių motinų susidaro 510 ir jei tik joms vienoms tie 15 milijonų rublių buvo per dešimtį metų išmokėta, tarkime — lygiomis dalimis, tuo atveju kiekvienai galėjo tekti mažiau kaip trys tūkstančiai per metus. Kadangi rublio įpirkimo galia pavergtoje Lietuvoje yra labai maža palyginti su litu, nes vidutiniškai 16 rublių lygu vienam litui, dėl to tos pašalpos tektų tik 16 litų per mėnesį. O tokia suma daugiavaikei motinai tik iš vardo gali būti vadinama parama, nebent siekiant parodyti, kad ji vis tik kai kam teikiama. Tačiau tokia parama komunistams nėra ko girtis, nes ji, paprastai tarus, — tiesiog elgetiška.

Pavyzdžiui, Nepriklj. Lietuvos laikais Kauno miesto savivaldybė tik viengungiams beturčiams duodavo nuo 30 iki 40 litų pašalpos per mėnesį, arba dvigubai daugiau, kaip dabar duodama labai gausios šeimos motinai. Anuomet atskiras žmogus iš gaunamos pašalpos galėjo apsimokėti būtiniausias pragyvenimo išlaidas. Didelė šeima iš 250 rublių per mėnesį negali socialai pavalgyti ar šiokį tokį drabužėlį nusipirkti.

●

GALI VĖL TRŪKTI PAŠARO

Tik pasibastę Maskvos žemės ūkio parodoje Lietuvos komunistai suprato, kad gyvulius reikia šerti, — prisipažįsta rugpjūčio 29 d. Tiesa. Dabar jiems jau aišku, kad pernai eilėje kolchozų gyvuliai krito ne dėl kolchozininkų kaltės, bet dėl pašaro stokos. O kaip bus šiemet? Šiemet, — giriasi okupantų laikraštis, — esančios geros galimybės padidinti siloso gamybą. Girdi, daugelis kolchozų pasėjo silosinių žolių daugiau, kaip pernai. Tai tik darbo pradžia. Žolę reikia nušienauti ir suvežti. Žolę nušienauti įsipareigojo MTS, bet iki šiol labai maža kolchozams padėjo.

Tos pačios Tiesos teigimu, daugelyje MTS siloso kapoklės ir šienpjūvės stovi be darbo. Kai kurios MTS siloso gamybos plano įvykdė tik 2%. Dėl šių ir eilės kitų priežasčių šiemet su pašarų paruošimu yra blogiau, negu pernai.

Jei iki šiol MTS nesuteikė reikalingos pagalbos, tai kaip gali kolchozai jos tikėtis tuo metu, kai MTS mašinos ir personalas siunčiamas į Sibirą.

SKAUTŲ UŽDAVINIAI

Rugsėjo 13 d. sk. v. vyr. sklt. J. Bilėnas pravedė New Yorko skautų vyčių draugovės suėigą, kurioje 18 skautų vienbalsiai sutiko nepamiršti, kad skautybė yra jaunimo organizacija, ir todėl pasižadėjo daugiau dėmesio kreipti į mokyklinio ir gimnazistinio amžiaus jaunimą, kad skautišką veiklą padarius jiems įdomesne. Numatyta skautus vyčius įjungti į tiesioginį darbą su jaunesniais skautais ir steigti skautų tėvų bei rėmėjų komitetą.

Šis New Yorko skautų vyčių pasiryžimas yra sveikintinas, nes Baden Powellio pramatyta skautybės didžioji reikšmė glūdi ne tiek subrendusių vyrų ir moterų šeštadieninėse arbatėlėse ar uždarose diskusijose per suėigas, bet surinkime nuo gatvės vaikų ir jų auklėjime sveikoje, skautiškoje atmosferoje. Išeivijos sąlygose šis didysis skautybės uždaviniys turi būti išspręstas.

K.

SCHOLES BAKING, Inc.

LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas

Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kuo geriausiai.

532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

Ultra-Smart Amber Bracelet. $10.00

GINTARAS GRAŽIAUSIA DOVANA

Brangi atminties kiekvienam lietuviui. Tradicinis papuošalas visą metą.

Vieta kuri saugo mūsų brangaus krašto auksą — gintarą. Didžiausias pasirinkimas gintaro dirbinių.

AMBER GUILD, Ltd.

80-19 31th Ave., Jackson Heights, L. I., N. Y.
Tel. HA 9-5855
Virš 50 metų gintaro versle.
Lengva pasiekti auto — Northern Blvd. (25a) iki Jackson Heights — 2 blokai iki 25th Ave.
IND Sub. — iki Roosevelt Ave. — Jackson Heights stoties. IRT Sub. — iki 74th St. stoties.

Maspetho Lietuvių Piliečių Klubas

Adv. S. Bredes, pirm., J. Januškaitis, vicepirm., P. Šlapikas, ižd., P. Mikalauskas, sekr., A. Garnis, fin. sekr.

BARAS NARIAMS IR SVEČIAMS

Salė pramogoms

Reikalingi nauji bolininkai.
Varžytinės vyksta pirmadieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

P. LISAUSKAS, Vedėjas

69-61 Grand Ave., Maspeth, N. Y.
HA 9-9866

Misiūnų Degtinės Krautuvė

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELĖ MISIŪNAI
Savininkai
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N. Y
VIrginia 3-3544

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

Kelionės laivais ir lėktuvais, Įvairiausios apdraudos, Nuosavybių pirkimo ir pardavimo, Biznio knygų vedimo, Taksų (income tax) paruošimas, Pinigų persiuntimo ir skolinimo, Imigracijos ir pilietybės, Notarinių dokumentų tvirtinimo. Vertimų ir įvairiausiais kitais reikalais.
KNYGYNAS—LAIKRAŠČIAI IR KNYGOS
Visais reikalais jums greitai ir maloniai patarnaus broliai

ALBINAS ir KAZYS TREČIOKAI

315 WALNUT ST. (kamp. Adam St.) NEWARK 5, N. J.
Telefonas MArket 2-4867

NORITE GEROS — MENIŠKOS

FOTOGRAFIJOS:

PORTRETO,
ŠEIMOS,
VAIKŲ,
įvairių progų nuotraukų?
Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS,

baigęs New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4677

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte — koncertą, vestuves, šokius, ar prakalbas — Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

Reikalų Vedėjas

I. WEINSTEIN

320 GRAND ST. BROOKLYN 11, N.Y.
EVergreen 7-1123

Prilaikykime Pinigus Savųjų Tarpe!

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

X. STRUMSKIS, savininkas

322 Union Avenue,
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Vienintelė lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 17 metų.

HERBERT & BLOOMFIELD, Inc.

AUTOMOBILIAI — NAUJI

SUNKVEŽIMIAI (TROKAI) vartoti

FINANSUOJA BANKAS
Autorizuotas

TAISYMAS FORD DALYS

Lietuvis JUOZAS K. ARBAČIAUSKAS,—Sav.
CHARLES H. BLOOMFIELD,—Sav.

110 Hempstead Turnpike, Franklin Square, L. I., N. Y.
Tel. HE 2-3800

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. F. M. BINTAKYS
16 Linden St.
Brooklyn, N. Y.
GLenmore 5-3012
VALANDOS:
Kasdien nuo 11 iki 1
ir nuo 6 iki 8.
Šeštadieniais nuo 11 iki 2.
Sekmadien. pagal susitarimą

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

DR. JANINA SNIEŠKA
(DANTŲ GYDYTOJA)
408 Jay Str. Room 306,
kamp. Fulton Str. (Brooklyne)
Ofiso tel. ULster 8-8789
Namų tel. TAylor 7-8231
VALANDOS:
1 — 7 val.
susitarus
Ketvirtadieniais visą dieną ir šeštadieniais po pietų uždaryta.

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834

JOSEPH SAMOSTIE, M. D.
Buvęs Berlyno universiteto klinikų prof. asistentas
Vyrų ir moterų aštrios ir chroniškos ligos.
RENTGENAS - ELEKTROTERPIA
Nuo 10 val. ryto iki 6 v. p.p. Čia pat moterų ligų gydytojas
Priėmimo val. antr., treč. ir penkt. nuo 10 v. r. iki 6:30 v. v.
220 EAST 12th ST., NEW YORK 3, N. Y.
(Tarp 2nd ir 3rd Ave.) Tel. AL 4-4437

JOHN DERUHA, M. D.
Odos niežėjimas ir išbėrimai. Tulžies ligos. Galvos skaudėjimas, nemigas, jausmų komplikacijos, jautrumas, širdies ir skilvio ligos.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

DULKIŲ SIURBLYS
namų švarai palaikyti būtinas.
Žinomus "ELECTROLUX" siurblius (vacuum cleaner) ir vaškavimo mašinėles jums namuose parodys fabriko atstovas
Julius T. Jacyna.
Rašykite: 328 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. MU 4-3171, namų EV 7-0463.
Kainos nuo 25 dol.
Taip pat parduoda "FLAVORSEAL" firmos Stainless Steel puodus virti be vandens.

M. and Z AUTO COLLISSION WORKS
I. MALDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS
Lietuvių specialistų auto taisymo dirbtuvė
937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Tel. EV 8 9794
Namų telefonai: HY 7-3247 ir GL 6-8659

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

AUGUST P. GUSTAS, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone LInden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

LIETUVIAI ADVOKATAI

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

KĘSTUTIS W. MICHELSON
111-15 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL 18, N. Y.
VIrginia 7-4111

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS 73, N
NEwton 9-6620

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 7-8067

GERIAUSIS
INSURANCE
IR
REAL ESTATE
Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai:
Virginia 9-0842 ir
Virginia 7-4111

POLAKAS GARANTUOJA, kad galima mokėti brangiau, bet negalima suruošti geresnių laidotuvių
$250 ąžuolinis karstas
Laidotuvių kaina nėra problema, nes mes turime didelį pasirinkimą karstų.
Audeklu dengtas nuo -95
Ąžuolinis nuo $250
Mahagoni med. nuo $495
Metaliniai nuo $385
Nemokamai koplyčia
Antanas Polakas
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
151 METROPOLITAN AVE.,
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-8479

RUBBER STAMPS
ENGRAVING
CONCORD STAMP
79 Warren St. New York, N.
Tel. BEekman 3-6828

KARYS, kuris prieš 35 metus buvo pradėtas leisti Kaune Lietuvos kariams, dabar vėl pasirodo Jungtinėse Amerikos Valstybėse.
Tai pasaulio lietuvių buv. karių patriotinis žurnalas.
Metams 5 dol. Rašykite:
KARYS
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

A. Andriuškevičius
Laikrodininkas ir Juvelyras
Didelis brangenybių pasirinkimas.
485 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-2318

LITHUANIAN AMERICAN AUTO SCHOOL
Užsirašykite į auto mechanikų ir šoferių mokyklą
GR. 7-8951
AUTO REPAIR
Padėsime jums egzaminuose išrūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų mokiniai išmokę gauna diplomus. Padedame gauti darbą. Pamokos dienomis, vakarais ir sekmadieniais. Instruktoriai patyrę savo srities žinovai. Mokykla veikia nuo 1916 m.
L. TIKNEVIČIUS, Direktorius
Metropolitan Auto School
155 2nd AVENUE
Tarp 9-10 gatvių, New York City

KAIP JIE SKIRSTO LIETUVOS GĖRYBES

Tiesa rugpjūčio 19 d. įtikinėjo, kad tarybinės santvarkos sąlygose lietuvių tauta įgijusi "tikrą nepriklausomybę". Kaip ji nepriklausomybe naudojasi, vaizdžiai rodo Vilniaus radijo rugpjūčio 20 d. paskelbtas pavyzdys. Girdi, per rugpjūčio dvidešimt dienų Kaišiadorių rajono kolchozai dvigubai daugiau patiekė duoklių suėmimo punktams daržovių, kaip per visą liepos mėnesį.

Kaip pasinaudojo daržovėmis, rodo jų paskirstymas. Dvidešimt tonų buvę pasiųsta Leningrado ir tik dešimt tonų Kauno prekybos organizacijoms. Skirstant kitus gaminius, dar mažesnė dalis paliekama lietuviams. Lietuvos gėrybes ir gaminius skirsto įvairios bazės, kurios priklauso tiesiai Maskvai. Lietuviai, kaip pavergto krašto žmonės, pavergėjų tik išnaudojami. Jie negali laisvai pasinaudoti tuo, ką savo lauke užsiaugina bei įmonėje pasigamina. Viskas eina per bazes, ar vad. paruošų punktus į "plačiąją tėvynę".

Vilniaus radijas ir rusų kolonistų organas Sovetskaja Litva rugsėjo 2 d. vėl sutartinai ragina kolchozininkus paskubėti greičiau atiduoti duokles Rusijai. Girdi, vakarų Ukrainos ir Maskvos srities kolchozai grūdų duokles atidavę net greičiau, negu užplanuota. Nepasiteisinsi pavergėjui, kad Lietuvoje derliaus valymas vėliau atliekamas, kaip Ukrainoje. Jiems nesvarbu, kad kolchozų darbo jėga darbymetėje svetur išvežta.

Šiomis dienomis Klaipėdos prekybiniame uoste gyvas judėjimas, — giriasi okupantai per Vilniaus radiją. Girdi, iš visų Rusijos vietovių atplaukia vis nauji laivai. Nieko naujo. Ir pernai šiuo laiku tas pats radijas panašiai skelbė.

Violinistas Jascha Heifets, pianistas Artur Rubinstein ir čelistas Gregor Platigorsky, vadinami "milijono dolerių trijule".

Lietuvos miestų "išlaisvinimas"

Neseniai bolševikai minėjo Vilniaus, Kauno, Šiaulių ir kt. miestų "išlaisvinimo" sukaktis. Tačiau visuose tuose mitinguose, bolševikiniuose minėjimuose ir agitaciniuose pranešimuose nieko nebuvo minima nei apie okupantų slapčia nakčia nugriautus ir pašalintus Vilniaus mieste Tris Kryžius to paties vardo kalne, būdingą krikščionybės ir sukilimo prieš rusiškąją caro okupacijos simbolį, teikusį miestui krikščionišką charakterį, nei apie uždarytąją Katedrą, nei apie Aušros Vartų likimą, nei apie Gedimino bokštą, kur vietoje mūsų garbingosios trispalvės nūnai plevėsuoja prie spaudą simbolizuojanti okupantų vėliava.

Statyba toli gražu neina tuo sparčiu tempu, kaip giriamasi bolševikinės propagandos. Okupantų prislėgta šalis liūdi ir laukia, kad kuo greičiau jai išauštų ir vėl tikroji laisvė.

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buividai
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai.
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
Vakarais muzika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

Tel. VIrginia 9-3112
FLOWERS-BY-WIRE
PARK FLORIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

CASINO TEATRAS
210 East 86th St., N.Y.C. Tel.: RE 4-0257, BU 8-0561.
NUO RUGSĖJO 24 IKI 30 D., 1954.
POKARINĖS OPERETĖS PREMJERA AMERIKOJE
Der Vetter aus Dingsda
Vera Molnar, Gerhard Riedmann
Die beiden Schwestern
Gisela Uhlen, Ida Wuest, O. W. Fisher, Erich Ponto

MĖSOS URMO PARDAVIMAS
ALBRECHT & KOELBER
197 NORTH 6th ST. BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 8-6322

JOE & RUDY'S BAR and GRILL
NAMŲ GAMYBOS MAISTAS
MŪSŲ SPECIALYBĖ
150 N. 4th St., Brooklyn 11, N. Y. (Bedford Ave. kampas)
EVergreen 4-8325

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EV 7-2043

JUNGTINIŲ VALSTYBIŲ ISTORIJA

(Atkelta iš 5 psl.)

masis Konsulas buvo reikalingas pinigų karui su anglais ruoštis. Anglijai viešpataujant jūrose, Bonapartas nenorėjo savo armiją blaškyti toli nuo namų. Po trumpų derybų, amerikiečiai už 60 milijonų aukso frankų nupirko imperiją.

Jeffersonui tai buvo jaudinanti avantiūra.

Jis išplėtė Jungtinių Valstybių teritoriją ir užtikrino jos saugumą. Pirmiausia Jeffersonas norėjo, kad Kongresas papildytų konstituciją, kiek tai liečia teritorijų pirkimą ir Amerikos pilietybės teisės davimą jų gyventojams. Tuo tarpu Monroe ir Livingstonas ragino jį greičiau pasirašyti sutartį, nes Talleyrandas ir Bonapartas galėjo pakeisti nuomonę. Jeffersonas pasirašė ir Senatas tuojau ratifikavo.

Galima sakyti, kad Jeffersonas Jungtines Valstybes pavertė kontinento pajėga. Jis savo kraštui davė ne tik Louisianą, bet ir pirmasis paskatino amerikiečius veržtis į vakarus.

Vakarai jau seniai buvo ispanų, anglų, amerikiečių ir net rusų atrasti. Jeffersonas svajojo užimti tuos plotus. 1803 m. jis gavo iš Kongreso 2,500 dol. "literatūriniam projektui". Taip šis projektas buvo pavadintas dėl to, kad nenorėta atkreipti dėmesį anglų, kurie savo rankas taip pat tiese į tas teritorijas. Tyrinėjimas buvo pavesta dviems jauniems vyrams, Lewis ir Clark. Meriwether Lewis buvo Jeffersono sekretorius. Jis buvo drąsus, mokėjo indėnų kalbas ir pasižymėjo santūrumu. Leisdamiesi į šią romantišką kelionę, Lewis ir Clark plaukė Missouri, vėliau kėlėsi per kalnus ir pagaliau pasiekė Pacifiką, skalaujantį į dabartinius Columbia krantus. Ši kelionė buvo labai svarbi, nes ji turėjo sudaryti Amerikai preteksto teises į tas sritis.

Sakoma, kad Jeffersonas daugiausia laimėjo, laužydamas savo principus. Būdamas taikos šalininkas, jis vis dėlto Ameriką pastūmėjo į karą, kurį jis laimėjo 4,000 mylių nuo Amerikos krantų. Tiesa, karas buvo neilgas. Šiaurės Afrikos barbarai rinkdavo mokesčius iš visų laivų, išskyrus tuos, kurie sugebėdavo apsiginti. Tą dieną, kai Amerika pasiskelbė nepriklausoma, anglų laivynas nebeglobojo jos prekybos laivų ir barberų piratai juos užpuldinėdavo. Kas liko daryti? Reikėjo mokėti duokles Maroko sultonui, Alžyro bejui, Tuniso bejui, ir Tripolio pašai. Tai buvo negarbinga ir nemoralu. Tuo būdu Amerikai teko sumokėti apie du milijonus dolerių. Todėl Jeffersonas nutarė pasiųsti į Viduržemio jūrą fregatą. Fregata "Philadelphia" užėjo ant seklumos ir visi jūrininkai, kartu su karininkais, buvo paversti vergais. Tiesa, Amerikos konsului Tunise pavyko daugumą tų jūrininkų perkelti į Derną, kurio atminimui dabar Bostonas turi Derna Street. Tripolio paša buvo priverstas derėtis. Dėl šios Viduržemio kampanijos, kurios metu amerikiečiai parodė daug didvyriškumo, Europoje buvo pradėta pagarbiai žiūrėti į Amerikos laivyną.

Bet su Louisiana dar nebuvo baigta. Pirmiausia, Kongresas nenorėjo Louisiana pripažinti valstybe. Tuo tarpu Jeffersonas manė nupirkęs ir Florida su Texas. Prancūzai su ispanais to nepripažino.

Tuo laiku Napoleonas su Anglija varžėsi dėl viešpatavimo pasaulyje. Norėdami padidinti savo laivyną, anglai sulaikydavo laivus ir juose ješkodavo savo kilmės jūrininkų. Netrukus jie pradėjo kratyti ir amerikiečių laivus. Tiesa, kad daugelis anglų jūrininkų turėjo Amerikos pasus. Nežiūrint to, daugelis tikrųjų amerikiečių buvo nuimti nuo laivų ir nugabenti į Angliją. Kai Valstybės Departamentas tuo reikalu kreipdavosi į Londoną, šis atsakydavo, kad asmuo yra miręs, arba dingęs.

Opiausia buvo dėl Chesapeake fregatos. Anglų fregata Leopold sulaikė ją jūroje ir norėjo ješkoti anglų dezertyrų. Amerikiečiai pasipriešino. Tada anglai apšaudė jį armotomis, nukovė tris jūrininkus ir 18 jų sužeidė. Tai buvo Amerikos garbės įžeidimas pačiame taikos laikotarpyje, 1807 metais. Visoje Amerikoje kilo pasipiktinimo banga.

"Man tik reikėjo ištiesti pirštus", vėliau kalbėjo Jeffersonas, "ir karas būtų buvęs pradėtas." Bet jis nekentė karo. Jis manė, kad bus geriausia atsakyti ekonominėmis represijomis. Monroe, nuvykęs į Angliją derėtis, nieko nelaimėjo. Embargo padarė daugiau blėdies Amerikai, negu Anglijai ir Prancūzijai. 1808 metais Napoleonas įsakė grobstyti visus amerikiečių laivus, atplaukusius į prancūzų uostus. Napoleonas sakė: "Amerikiečių laivai negali laikytis embargo. Tai yra anglų laivai, kurie plaukioja po Amerikos vėliava".

Jei keturi pirmieji Jeffersono prezidentavimo metai, Louisianą nupirkus, buvo geri, tai kiti keturi metai — silpni. Randolph, Jeffersono partijos narys, tai vadino liesosiomis bibliškojo padavimo karvėmis, atėjusiomis po riebiųjų.

Seka: "Rūpesčiai po pralaimėto karo".

MAIRONIO MOKYKLA

Maironio mokykla Brooklyne pradėjo šeštuosius mokslo metus. Penkių metų sukakčiai atžymėti bus išleistas specialus leidinys. Jį rašo, Tėvų Komiteto pavedimu, buvę tos mokyklos vedėjai Pr. Naujokaitis ir A. Bendorius.

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

B. Kisielius buvo atvykęs iš Montrealio dalyvauti savo giminaičio kun. A. Puidoko laidotuvėse Philadelphijoje. Ta proga svečias aplankė savo gimines ir draugus New Yorke.

Vyt. Beleckas praneša, kad jo Winter Garden Tavern salėje, 1883 Madison St., Brooklyne, spalio 1 d. prasideda šokiai. Šokiai vyks penktadienių vakarais. Pradžia 9,30 val. vak.

K. Pilėnas (Palmer), kuriam šiomis dienomis suėjo 82 metai amžiaus, turėjo pasikalbėjimą su World Telegram reporteriu. Laikraštyje paskelbtame pasikalbėjime, Pilėnas pasakoja nuotykius iš savo tarnybos Scotland Yarde.

Al. Kučiūnas, pianistas, kartu su Anna Kaskas ir Algirdu Braziu, dalyvaus metiniame Scrantono lietuvių tautinės parapijos koncerte, kuris įvyks spalio 17 d.

Romas Viesulas, dailininkas, ruošia savo paveikslų parodą, kuri vyks Matrix Gallery, 26 St. Marks Place, New Yorke. Paroda tęsis nuo spalio 11 iki spalio 26 d.

Bronius Janulis, ilgametis Vienybės skaitytojas, palaidotas Chicagos lietuvių tautinėse kapinėse. Atsisveikinimo kalbą pasakė Sandaros redaktorius M. Vaidyla.

G. Surdėnas praneša, kad sekmadienį, rugsėjo 26 d., 12,30 val., Apreiškimo parapijos salėje įvyks skautų vyčių sueiga. Bus renkama nauja draugovės vadovybė.

Zuzana Griškaitė rugsėjo 19 d. dainavo Brooklyno muziejaus suruoštame koncerte. Programa buvo perduota per radiją.

Dr. K. J. Valiūnas, Neries bendrovės direktorius, biznio reikalais ilgesniam laikui išskrido į Tolimuosius Rytus — Hawajų salas, Japoniją, Formozą, Indiją ir kitas šalis.

H. Kačinskas, dramos aktorius, šį penktadienį išvyksta į Chicagą, kur spalio 3 d. jis vaidins St. Piliko statomajame P. Vaičiūno veikale "Naujieji žmonės."

●

BANKO KLUBAS

Kings County Savings Banko (Eastern Parkway ir Nostrand Avenue ir Broadway ir Bedford Avenue) Quarter Century Club nariai rugsėjo 21 d. Montauk Club patalpose turėjo savo šeštąjį metinį susirinkimą.

Trys nauji nariai — August F. Kuenzli, Frank P. Bauer ir Murray E. Greenberg — buvo įvesdinti ir apdovanoti rankiniais aukso laikrodžiais.

Klube dar yra 15 narių, įskaitant du pasitraukusius, kurie, bendrai paėmus, banke ištarnavo 503 metus.

●

SPALVOTAS FILMAS

Atlanto pakraščio skautų stovyklos gyvenimo spalvotas filmas netrukus bus rodomas Brooklyne. Filmą susuko brooklynietis Gėris Penikas.

●

TĖVŲ SUSIRINKIMAS

Rugsėjo 26 d., po 11 valandos mišių, Apreiškimo parapijos mokykloje šaukiamas lituanistinę grupę lankančių mokinių tėvų susirinkimas. Prašoma visus mokinių tėvus atsilankyti.

Tėvų Komitetas

●

SEKMADIENĮ FUTBOLAS

Sekmadienį, rugsėjo 26 d. Lietuvių Sporto Klubo komanda žaidžia pirmas rungtynes šį sezoną prieš New York Hungarians. Rezervinės renkasi 1,45 val. p.p., pagrindinės 3,30 val. pp. Rungtynės vyks savoje aikštėje, New Farmers Oval.

Jauna 19 metų amžiaus Hollywoodo artistė Rūta Kilmonytė, vaidinanti "Seven Brides for seven Brothers" filme, neseniai lankėsi New Yorke ir pora savaičių viešėjo pas žinomą vietos veikėją Bronę Spudienę, Woodhavene. Iš kairės į dešinę: Bronė Spudienė, Rūta Kilmonytė ir jos giminaitė iš Montrealio, Lilija Vilimaitė. Artistė Rūta Kilmonytė grįžo į Los Angeles, kur gyvena jos tėveliai, Juozas ir Marija Kilmoniai, ilgamečiai Spudžių draugai. Kilmoniai yra Vienybės skaitytojai. Nuotrauka daryta Spudžių sodelyje.

NAUJI PABALTIJO MOTERŲ TARYBOS LIETUVIŲ ATSTOVYBĖS KLUBAI

PMT Lietuvių Atstovybės narės Onos Saulaitienės iniciatyva rugsėjo 12 d. Waterburyje, Vaitkevičienės bute, buvo sušauktas Moterų Klubo steigiamasis susirinkimas.

Susirinkimui pirmininkavo D. Venclauskaitė, sekretoriavo Taruškienė. PMT ir Lietuvių Atstovybės pirmininkė Ligija Bieliukienė, atvykusi iš New Yorko, susirinkusioms plačiai papasakojo apie PMT, Lietuvių Moterų Atstovybės, jos Įgaliotinių ir Klubų veiklą. Moterų klubai veikia Jungtinėse Valstybėse, Vokietijoje, Italijoje, įgaliotinės — Anglijoje ir kai kuriuose JAV miestuose. Ši Lietuvos, Latvijos ir Estijos Moterų organizacija yra narių didžiausios moterų organizacijos pasaulyje — Moterų Klubų Bendrosios Federacijos — General Federation of Women's Clubs. Po pranešimo, klausimų ir diskusijų visos susirinkimo dalyvės sutarė įsteigti Waterburio Moterų Klubą, tikėdamos, kad jis bus vienu aktyviųjų lietuvybės židinių. Klubui vadovauti išrinkta Valdyba: pirmininkė O. Saulaitienė, sekretorė Taruškienė, iždininkė L. Krasauskienė, narės M. Žilinskienė ir Tonkūnienė, kandidatės — Šuopytė ir Valiulienė, Revizijos Komisijon — Paškevičienė ir Kudirkienė.

Susirinkimas baigtas, sudėjus keliolika dolerių tik ką įsisteigusiam Vokietijoje prie Vasario 16 Gimnazijos Lietuvių Atstovybės Moterų Klubui paremti ir gražiomis vaišėmis bei draugiškais pašnekesiais.

Šių metų pavasarį Lietuvių Moterų Atstovybės Vokietijos Regionalinės Valdybos pastangomis suorganizuotas Lietuvių Atstovybės Moterų Klubas Huttenfelde, prie Vasario 16 Gimnazijos. Klubo Valdybą sudaro: pirmininkė H. Motgabienė ir R. Motgabytė, Il. Giedraitienė, V. Majauskienė, E. Šimaitienė. Klubo Valdyba, be bendrųjų šios organizacijos moterų klubų uždavinių, numato bendradarbiauti su vyr. gimnazijos mergaitėmis, suruošti virimo kursus, skaityti pranešimus apie jaunosios kartos auginimą bei auklėjimą ir kitus ruošos darbus.

Naująjį Klubą piniginiai parėmė Regionalinė Vokietijos Valdyba, esanti Miunchene ir vadovaujama St. Vyšniauskienės, ir dabar naujai įsisteigęs Lietuvių Atstovybės Waterburio Moterų Klubas.

●

BALFo VAJUS

Didžiajame New Yorke vykdomas vajus — aukų rinkimas vargstantiems Europoje tremtiniams šelpti jau įpusėjo. Aukotojai dosniai atsiliepia į Vajaus Komiteto kvietimą aukoti dienos uždarbį vargšams.

Aukotojų pavardės ir paaukota suma bus paskelbta BALF koncertiniame leidinyje. Todėl visi yra prašomi greičiau, nelaukiant mėnesio pabaigos, siųsti savo auką arba ją įteikti betarpiai vajaus komitetui, 105 Grand Street, Brooklyn 11, New York. Būtų gražu, kad visų New Yorko lietuvių pavardės, kaip aukotojų, būtų paskelbtos BALFo jubiliejiniame leidinyje, kuris bus išleistas ruošiamo koncerto proga.

Kartu pranešama, kad ir šiais metais yra prašoma tik vienos aukos. Nei koncerte, nei kitais atvejais aukos nebus renkamos.

Namai pardavimui

NAMŲ SAVININKAMS: Turime šimtus nuomininkų, kuriems greitai reikia buto Brooklyne arba Queens County. Mes galime jūsų butą išnuomoti tokiam nuomininkui, kuris jums patinka. Butas gali būti su arba be centralinio šildymo. Patys nuomininkai išdekoruos visą butą. Už visą šį patarnavimą savininkui nieko nereikia mokėti. Jeigu turite arba netrukus turėsite tuščią butą, tuojau skambinkite mums telefonu: VIrginia 9-842.

APDRAUDA - INSURANCE

Mūsų apdraudos ekspertai tinkamai sutvarko ir parūpina visokią apdraudą namams, bizniams, automobiliams, baldams ir Life insurance. Bet kurios apdraudos reikalu, prašome kreiptis mūsų įstaigon.

ORMAN & MICHELSON
111-15 Jamaica Avenue
Richmond Hill, N. Y.
VIrginia 9-0842
arba VIrginia 7-411

Valandos: Kasdien iki 8 val.

OPERETĖS CHORO POBŪVIS

Pereitą penktadienį Operetės choras surengė pagerbimo vakarą savo veteranams darbuotojams, o taip pat susipažinimo pobūvį savo naujiems nariams. Didžiausios visų chористų pagarbos susilaukė A. Vizbara, kuris jau apie 20 metų darbuojasi šiame chore ir kuris yra vienintelis choro narys, gimęs Amerikoje. Buvo taip pat pagerbta L. Gudelienė, kuri daug laiko ir pastangų aukoja choro labui. Abiems nariams choro vardu buvo įteiktos dovanos. Sveikinimo kalbas pasakė choro pirm. M. Sutkevičius ir dirigentas J. Stankūnas. Meninę dalį atliko Stankūnaitė, paskambinusi pianinu ir M. Sutkevičius pagrojęs akordeonu. Į chorą naujai įstojo šie nariai: Gr. Frankaitė, N. Dumbrytė, N. Vasikauskaitė, B. Šetikaitė, Morkus, Z. Zubrys, T. Alinskas ir J. Balkus. Programą vedė R. Kezys. Tikimasi dar daugiau lietuviškos dainos mėgėjų įstojant į Operetės chorą — vienintelį New Yorko lietuvių reprezentacinį chorą. Repeticijos vyksta kiekvieną penktadienį 8 val. vakare, Piliečių Klube, 280 Union Ave., Brooklyne.

Lapkričio mėn., choro 4-ties metų gyvavimo sukakties proga, bus iškilmingas minėjimas ir meninė dalis, kurios metu bus atlikta St. Šimkaus operetė Čigonai.

●

PAGERBĖ MORKUS

SLA 242 kuopa minėjo savo 20 metų įsikūrimo sukaktį. Nuo pat šios kuopos įsikūrimo, Feliksas Morkus ėjo kuopos finansų sekretoriaus pareigas. Kadangi Feliksas ir Emilija Morkai mini savo 25 metų vedybinę sukaktį, kuopa, vertindama jų veiklą, įteikė jiems kuklią dovanėlę. Ta pačia proga SLA 242 kuopa jiems linki sveikatos ir ilgiausių metų.

Pr. N.

●

OPERETĖS CHORAS DALYVAUS SPAUDOS SUKAKTIES MINĖJIME

Šį sekmadienį, rugsėjo 26 d., Brooklyno Muziejaus salėje (Eastern Parkway ir Washington Ave.) įvyksta spaudos laisvės atgavimo 50 metų sukakties minėjimas, kurį ruošia Lietuvių Bendruomenės New Yorko Kultūros Taryba. Programoje: Stankūno vadovaujamas Operetės choras, solistė Vincė Jonuškaitė, pianistas A. Mrozinskas ir kt. Pradžia 2 val. po pietų.

●

PADĖKA

Teko sunkiai susirgti ir todėl Jamaica ligoninėje man buvo padaryta operacija. Dabar, pasveikusi, noriu padėkoti mano geriems draugams, giminėms ir artimiesiems, kurie ligos metu mane guodė linkėjimais, gėlėmis, dovanomis, mišiomis ir net kraujo plazma.

Nuoširdžią padėką reiškiu M. Strumskienei, Vincei Jonuškaitei, Ednai Paškauskaitei, Elizabeth Paškauskaitei, J. Baltuvienei, A. Krulikienei, E. Liutkauskienei, A. ir J. Sonday, Gricevičiams, Pan American World Airways tarnautojams.

Dėkoju mamytei U. Lukoševičienei, kuri besirūpindama mano sveikata, buvo užsakiusi mišias.

Visiems, visiems nuoširdus ačiū.

Emilija Morkuvienė

ĮSNUOMOJAMAS keturių kambarių butas. Šiltas vanduo, maudynė ir kiti patogumai. Kreiptis tarp 4 ir 9 val. vakarais, šeštadienį ir sekmadienį — visą dieną. Apt. 12, 75 Johnson Ave., Brooklyn, N. Y.

Praeitą šeštadienį New Yorke (Baltic Freedom House) įvyko žinomo Amerikos lietuvių visuomenės veikėjo Juozo Ginkaus 65 metų amžiaus sukakties minėjimas, kuriame dalyvavo žymiausi vietos ir apylinkių lietuviai.

N. Y. Public Library

GRAFIKOS MUZIEJUS ĮSIGIJO KETURIAS JONYNO GRAVIŪRAS

Lietuvių dailė yra reprezentuojama labai nedaugelyje užsienio muziejų. Daugiausiai tokio pripažinimo yra gavę dailininkai Adomas Galdikas, Vytautas Kazys Jonynas ir Vytautas Kasiulis. Iš jų Jonyno darbus įsigijusių muziejų sąrašas yra ilgiausias. Šiomis dienomis šis sąrašas padidėjo dar vienu vardu. Print Department of the New York Public Library, kuris yra Amerikos pats didžiausias ir turtingiausias grafikos muziejus, įsigijo 4 Vytauto K. Jonyno graviūras. Šis muziejus, turintis savo kolekcijoj keletą tūkstančių riaktinių graviūrų, tarp jų nemažai istorinių retenybių, yra su retu žinojimu vedama olandų kilmės grafikos mokslininko Karl Kup, kuris per savo ilgas keliones Europoje ir Azijoje mokėjo surasti ypač reikšmingus šios srities meno pavyzdžius.

Dabar šalia kitų didžiųjų praeities ir dabarties dailininkų, minėtas graviūrų kabinetas galės rodyti ir keturis lietuvių grafikos meisterio darbus. Tai yra medžio raižiniai: "Šventas Antanas" (1950), "Meilės žvaigždė", "Piemenėlis laukuose" (1949) ir "Bacharach", Reino peisažas, litografija sukurta 1951 metais. Visos šios graviūros yra "Naujojo Jonyno" produkcija, tačiau, priklausydamos prie priešpaskutinio dailininko periodo, jos yra įvairios savo formavimu.

Daugiausia su Jonyno idealizuotu realizmu yra surišta kalėdinė graviūra "Meilės žvaigždė", kurioje, ypač danguje pasirodančiųjų angelų vizija, yra realizuota su didele laisve, elegancija, techniškų tobulumu. Kita kalėdinė graviūra "Piemenėlis laukuose" yra stipri savo tektonika ir stiliaus griežtumu, joje Jonynas dar daugiau nutolsta nuo savo ankstyvo "klasicizmo". Trečia medžio graviūra, tai didelio formato "Šventas Antanas", graviūra sukurta 1950 metais pagal prancūzų popieriaus fabrikantų draugijos užsakymą. Kaip žinoma, popieriaus gamintojai laiko šv. Antaną savo patronu. (Kryžiaus simbolikos mylėtojai galės pastebėti, kad "lazda", kurios pagalba šv. Antanas žygiuoja, yra faktiškai taip vadinamas "šv. Antano kryžius" panašus į "T" raidę. Kaip aš jau anksčiau rašiau: šv. Antanas kartu su šv. Pranciškum bei šv. Zenonu buvo prieš įvedimą lotyniškojo kryžiaus krikščioniškosios bažnyčios simboliu). Jonyno graviūroje ypač gyvai, tai yra meniškai įtikinamai, perduotos kai kurios detalės, kaip pavyzdžiui paukštis nešantis savo snape šv. Antanui į dykumą duonos kepalą, stirnos ir miškas. Mažiau pavykusia reikia laikyti gundymo sceną su velniu ir nuogom moterimis. Pats šv. Antanas yra paduodamas kaip statiška figūra. — Visose minėtose graviūrose Jonynas atsisako nuo medžio raižiniui būdingų priemonių ir išgauna medyje niuansų gamą, kuri faktiškai priklauso metalo graviūrai. Čia yra, taip sakyti, skelbiama kova medžiagos buičiai ir linijinis Jonyno raštas rodo, kad toks laimėjimas yra visiškai įmanomas.

Dailininko spalvota litografija "Bacharach" priklauso prie jo mažiau ar daugiau ekspresionistinių, o kartu ir pačių stipriausių kūrinių. Tai yra vaizdas į Reino slėnį nuo kalno prie tapybiškos 12-to šimtmečio "Stahleck" pilies. Kaip ir toji pilis, graži savo formos vaiskumu, Jonyno graviūra yra sukurta, atrodo, vienu skaidriu, o kartu dinamišku mostu. Čia dailininkas atsisakė nuo savo detalių pamėgimo ir "aukojà" viską polėkiui. Rezultate: ir linijos ir spalvos pasiekia architektūriniai tobulo vaizdavimo, o peisažo išgyvenimas pakeliamas į simbolių sferą.

Aleksis Rannit

GINKAUS SUKAKTIS

Praeitą šeštadienį Baltic Freedom House New Yorke įvyko Juozo Ginkaus 65 metų amžiaus sukakties minėjimas, kurį suruošė ALTS pirmasis skyrius. Svečių buvo pilnutėlė salė. Programai vadovavo Jurgis Kiaunė. Kalbėjo ir draugijų vardu sukaktuvininką sveikino šie asmenys: konsulas Budrys, prelatas Balkūnas, redaktorius Tysliava, Arbaitis, kun. Valiušaitis, Minkūnas, Sirusas, Sidzikauskas, Šimėnienė, Jonuškaitė, Rastenis, Katinas, Narvydas, Trečiokas, Alksninis, Valakas, Krulikas, Mackevičius ir kiti. Taip pat gauta daug sveikinimų telegramomis ir laiškais. Po programos buvo vaišės.

Plačiau apie minėjimą ir sukaktuvininko pagerbimą — kitame numeryje.

●

ANTANAS VIŠINSKAS BUVO LIGONINĖJE

Ilgametį Vienybės skaitytoją Antaną Višinską, gyvenantį 1313 Halsey St., Brooklyne, buvo ištikusi skaudi nelaimė. Eidamas gatve, jis lūžo koją ir jam teko išgulėti ligoninėje net šešias savaites.

Antanas Višinskas dėkoja draugams, kurie ligos metu jį lankė ligoninėje, guodė ir net teikėsi apdovanoti.

Dabar Antanas sveiksta ir, su lazdele pasiramsčiuodamas, jau vaikštinėja po kambarius.

Linkime tautiečiui greičiau sustiprėti.

R.

Juozą P. Ginkų,

Nenuilstamą visuomenės veikėją
jo 65 metų amžiaus sukakties proga nuoširdžiai sveikina

OPERETĖS CHORAS

3 GREAT ACADEMY AWARD WINNERS!

HUMPHREY BOGART
AUDREY HEPBURN
WILLIAM HOLDEN

CRITERION B'way & 45th St.

EXTRA DIVIDEND
LATEST QUARTERLY
INTEREST — DIVIDEND
(October 1, 1954)

2½% Per Year
Plus Extra ¼% Per Year

Deposits Made on or Before October 15
Will Draw Interest from October 1, 1954

Your Deposits in This Bank Are Fully Insured
Up to $10,000.

THE Kings County SAVINGS BANK
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Member Federal Deposit Insurance Corporation